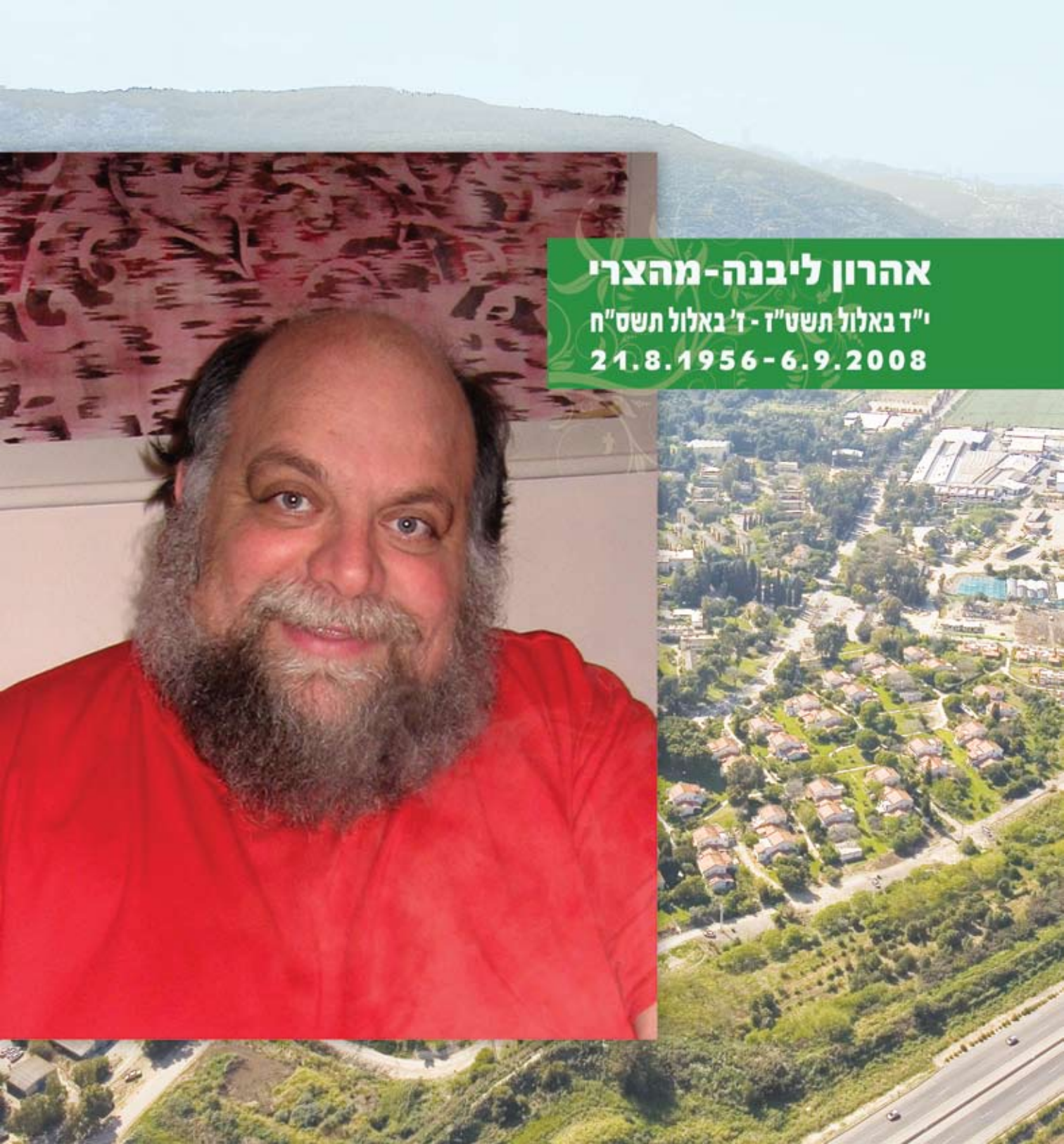

צד הרבה
אהבה בלב

אהרון ליבנה-מהצרי

אהרון ליבנה-מהצרי
י"ד באלול תשס"ז - ז' באלול תשס"ח
21.8.1956 - 6.9.2008

בגלגול הזה שלום חנוך

שתהיה תמיד שמח
שלעולם לא תפסיק לשיר
שתמיד תמשיך לגדול
ושתמיד תישאר צעיר
שתמיד תלך קדימה
ושלא תאבד תקווה
שתדע שלום וטוב
ושתמצא את האהבה.

שתשכיל לחיות ביחד
ולהישאר חופשי
ושתוכל למצוא תועלת
גם במצבים קשים
שתמיד תישאר צנוע
ושתמיד תהיה בריא
ושתצליח שחיך
לא יהיו לריק.

שיהיה לך טוב
שתספיק לאהוב
בגלגול הזה.
כי זה לגמרי לא קל
להיות פה בכלל
ועוד, עוד ועוד
בגלגול הזה.

שתהיה אל אחרים
כמו שאתה אל עצמך
שתתברך במה שיש
ושתשמח בחלקך
שתמצא את דרכך
בכל דרך שתלך
ושתדע להישרד
מול הגורל המתהפך.

שיהיה לך טוב
שתספיק לאהוב
בגלגול הזה.

לזכרו

אהרון, בנם של פסיה תיבל"א ואליעזר ז"ל, נולד בביגור ב-21.8.1956. אח לאבי, ציפי, גילה, אפרים ואושרית. ילדותו ונעורותו עברו בקיבוץ יגור במסלול הרגיל. בשנת 1974 התגייס לצה"ל ושירת בנח"ל ובחיל המודיעין.

בצבא פגש באילנה, לימים רעייתו, ובשנת 1981 יצאו לטיול תרמילאים בעולם במשך שלוש שנים וחצי.

ב-1989 חזר אהרון ליגור ביחד עם אילנה וליאב, כאן נולדו אור, דורון ושגב. בשנת 2001 הצטרף למשפחה בן נוסף, מיכה מלס (במסגרת אימוץ חייל בודד), ומאז הוא איתנו.

ביגור נכנס לעבודה בסודרוניק בלגין, ומאוחר יותר ניהל את מחלקת האריזה. בזמן לימודיו עבד כמטפל בכיתות ג'-ד'.

ב-1999 סיים תואר ראשון בהצטיינות והוסמך כמורה להיסטוריה ומחשבת ישראל.

הוא לימד בבית הספר התיכון "מגדים" בכרמיאל, בבית הספר עירוני ה' בחיפה ובבית הספר העמק המערבי ביפעת.

אהרון ראה בעבודתו כמורה שליחות. אהב את תלמידיו וגילה סובלנות רבה כלפיהם. את מערכת החינוך ביקר על התפיסה המרובעת והבלתי גמישה שנקטה, ולא ויתר על תפיסתו כמחנך, למרות קשיי המערכת.

מתוך מכתב שנשלח אל מנהלת ביה"ס ביפעת:

"...השנה התברכנו במורה מיוחד, בעל לב של זהב וייעוד אמיתי. אהרון מגלה לאורך כל השנה אורך רוח, סבלנות וסובלנות. ידע לזהות את ניצני המוטיבציה בתלמיד ולגרום בעזרת שכל ישר, רוך והבנה, הנעה ללמידה לתלמידיו. אהרון עשה את עבודתו כדי להביא את התלמידים להישגים הנדרשים ושם בראש מעייניו את הנתינה, הערכיות והכבוד כלפיהם.

גישה זו מחזקת את התחושה כי בית הספר נמצא בכיוון של התפתחות ההוראה החדשנית השמה דגש על נפש הילד כמו גם על התחום הקוגניטיבי. יישר כוח..."

ועל זה נאמר - "אין נביא בעירו".

אהרון היה חבר בוועדת מינויים ובשנים האחרונות ריכז את ועדת בנים, מתוך רצון להיות חלק מהקהילה ולהשפיע.

לפני כחודשיים וחצי החליט, לאחר שמצבו החמיר, לעבור ניתוח לקיצור קיבה. במהלך הבדיקות לקראת הניתוח עבר אירוע ריאתי ובעקבותיו הורדם והונשם. היה בטיפול נמרץ בכל התקופה הזו.

אנו, כבני משפחתו, האמנו שזו הדרך להתחלה חדשה, לחיים בריאים יותר עבורו.

ב-6.9.2008, לקראת חצות, לא עמד ליבו בעומס ונדם.

יהי זכרו ברוך

סיפור חייו של אהרון

מעבודת השורשים של דורון, יוני 2004

שמו המלא של אבי הוא אהרון דוד בז'סקי ליבנה. הוא נולד בקיבוץ יגור ב-21.8.1956, י"ד באלול תשט"ז, במדינת ישראל בבית החולים רמב"ם. הוא בן 48. תחביביו הם: לטייל, לקרוא, לאכול (הרבה) ולשמוע מוזיקה. הצבע האהוב על אבי הוא טורקיז. אבי נולד במזל אריה.

אבי אהב את ילדותו ואת הלינה המשותפת. מאז שהיה תינוק הוא ישן בלינה המשותפת. זיכרון ילדות הזכור לו היטב - שכשהיה בכיתה א' הוא וחבריו עשו חתונת בוץ. הטקס היה מין מסיבת חתונה לא אמיתית שהכל בה עשוי מבוץ. מכיתה א' עד כיתה י' היה לאבי ולילדים שהיו איתו בלינה המשותפת סדר יום קבוע: הם היו קמים בבוקר, מתארגנים לבית הספר, אוכלים ארוחת בוקר, והולכים לבית הספר (שאז היה בדרך כלל צמוד או קרוב מאוד לבית הילדים שבו ישנו). כשסיימו את הלימודים לאותו היום ובאים לבית הילדים, היו אוכלים ארוחת צהריים, משחקים ומכינים שיעורי בית, נחים מנוחת צהריים (עד כיתה ה'). כשקמו היו הולכים לבית ההורים ומשם היו הולכים לאכול עם ההורים ארוחת ערב בחדר אוכל, חוזרים לבית הילדים, מתקלחים והולכים לישון. אבי מספר לי שבילדותו, בימי החורף בזמן ברקים ורעמים, אמו (סבתו) היתה הולכת לבית הילדים כדי לראות שהכל בסדר איתו ושלא התעורר ונבהל. בפסח ובראש השנה היו הילדים מקבלים נעליים ובגדים חדשים בהתאם לעונה המתקרבת (היו מספר סוגי נעליים ובגדים שצבעיהם מוגבלים, כך שכולם היו נעולים ולבושים דומה). את בר המצווה של אבי חגגו גם עם הכיתה וגם עם המשפחה. מהקיבוץ קיבל שעון וספר תנ"ך והוריו עשו מסיבה גדולה עם כל המשפחה המורחבת שבה נהנה וכיף. בנוסף, בכיתה ז' (כמעט כמו היום), הילדים היו צריכים לעבור 13 משימות. אחת מהמשימות היתה מפגן אש, שבו ילדי כיתה ז' עשו כל מיני תעלולי אש. מפגן זה ציין את כניסת הכיתה לתנועת הקיבוץ המאוחד. בכיתה י' עבר אבי ל"בלוקונים" (יחידות דיור קטנות המתאימות לשניים או שלושה נערים הגרים שם ביחד. מטרת ה"בלוקונים" היא לתרגל את הצעירים ל"חיים האמיתיים" שאחרי הצבא). בשנים ההן התנדבו אנשים מחו"ל בקיבוצים כדי לעזור וילדי הבלוקונים (ואבי במיוחד) העתיקו את סגנונם שהיה "לא למלחמה, כן לאהבה" (Make love not war). הם גידלו שיער והלכו עם שרשראות וג'ינסים קרועים עד הצבא. בצבא היה חייב אבי לגזור את שערו הארוך ו"להתאפס". אבי התגייס לפלוגת בני המשקים בנח"ל. הוא סיים בדרגת סגן. את אמי פגש לקראת סוף שירותו הצבאי בסיני והם נהיו חברים. זמן קצר לאחר מכן, ב-1978, השתחרר אבי מהצבא וחזר לקיבוץ יגור. ביגור הוא עבד בגד"ש (גידולי שדה), ואחר-כך בתור מדריך בבתי הילדים. שנה לאחר מכן עזב את יגור ועבר לתל אביב לחיות עם אמי ושותפיה לדירה. הוא עבד שם בתור פועל ניקיון ופועל במה. אחרי שנה עברו אבי ואמי לגבעתיים. שם גרו שנה. זו היתה הפעם הראשונה בה גרו אבי ואמי בדירה משלהם וחסכו כסף לטיול ארוך בחו"ל.

הם טיילו שנה וחצי באירופה ושנתיים במזרח הרחוק. כשהיו באירופה נפטר אביו של אבי מהתקף לב. הם שבו לארץ ולאחר ההלוויה חזרו לאירופה להמשך טיולם.

כשהיו באירופה התפרנסו ממכירת תמונות. פעם אחת, כשהיו בגרמניה ומכרו תמונות ולא ידעו שאסור למכור במקום בו שהו, הם נעצרו ללילה אחד. כשנסעו למזרח הם עבדו בתור טבחי קרקס באוסטרליה, טיפסו על ההימלאיה בנפאל, נתקעו במדבר ליומיים בדרום אוסטרליה, עשו מסע רגלי במזג אוויר גשום מאוד בניו-זילנד וחוו עוד המון חוויות מעניינות בטיול.

הם חזרו מתאילנד לישראל לאחר 3 שנים וחצי טיול. אמי חזרה לעבוד בשירותי במה כגרפיקאית ואבי עשה קורס למדריכי של"ח, סיים אותו ועבד במגדיאל (ליד הוד השרון) בבית ספר תיכון.

הם עזבו את תל-אביב ועברו להתגורר בקריית עקרון, מקום הולדתה של אמי שם גרו הוריה. הם נישאו רשמית ב-27.8.1985 בחתונה תימנית מסורתית בעקרון. אמי ילדה את אחי ליאב ב-1986 ואבי עבד אז במשתלה בסביבה. במהלך עבודתו שם אמו נפצעה בתאונת דרכים והוא בא ליגור וטיפל בה במשך שלושה חודשים.

בנובמבר 1988 החליטו אבי ואמי לבוא לחיות ביגור. אבי עבד אז בלגין. אחי אור נולד ב-1989. אחרי לגין עבד אבי כמדריך בבתי ילדים וב-1991 אני נולדתי. אחר-כך חזר אבי ללגין, וזמן קצר אחר כך ב-1993 נולד אחי הקטן שגב.

אבי עזב את לגין. הוא היה מנהל בריכה במשך שנה. ב-1995 התחיל ללמוד באורנים לתואר ראשון במחשבת ישראל והיסטוריה כללית + תעודת הוראה. הוא למד ארבע שנים וסיים בהצטיינות תואר ראשון. מאז התחיל אבי לעבוד בתור מורה להיסטוריה ותורה שבעל-פה. לפני כשנה התחיל אבי ללמוד לתואר שני.

אבי כיום מלמד בבית הספר העמק המערבי ביפעת.

בני משפחת ליבנה, מהגדול לקטן: אבי, ציפי, אפרים, גילה, אהרון ואושרית.

27.08.2009 יום השנה לאהרון ליבנה-מהצרי (פוזי) ז"ל

פוזי שלי

ינואר 1978. רפידים, סיני. עיניים כחולות, בהירות, נוצצות, שובבות וחכמות כבשו את לבי.
10.3.1978 סוף שבוע קסום וסוחף בקיבוץ יגור. יום זה חגגנו מדי שנה כיום האהבה שלנו ב-30 השנים שחלפו.

אהבתי אדם יחיד ומיוחד, שופע רכות בעלת עוצמה - אהרון ליבנה-מהצרי, פוזי, האיש הנכון אשר התאים לי באופן מושלם. זכינו לאיחוד רוחני, לאהבה שמיימית שהתגשמה בהתמזגות נשמותינו. ידענו להעניק זה לזה אהבה, כבוד, נתינה אינסופית, שלווה וחדוות חיים.

פוזי שלי ידע לאהוב בכל לבו, היה כן, ישר, הגון, נאמן, מסור, שופע בריאות, חכם, בעל חוש הומור ועושר רוחני, מלא עוצמה, יודע לפרגן ובעל שמחת חיים מדבקת. אנו נמשכנו אחד לשני באופן שלא ניתן להתנגד לו ומצאנו יחד אושר ושלווה.

הקשר בינינו היה מושתת על הדדיות ונאמנות, רחשנו זה לזה כבוד והערכה.
עם בוא ילדינו, או כדבריו "שתילי זיתינו", חשנו שחינו הפכו שלמים, הרמוניים ונפלאים. כל ילד בלידתו הגדיל את האהבה בלבנו ואת השמחה בביתנו. ההורות מבחינתו היתה יעוד והוא התענג מדי יום לראות את ילדינו גדלים והשקיע בגידולם את מלוא אהבתו.

ככל שחלפו השנים גדלנו והתפתחנו יחדיו מבחינה אישית ורוחנית. פוזי שלי אהב להעלות שאלות פילוסופיות ונהנה מעצם הוויכוח והעלאת הטענות. "לא חייבים להסכים וגם לא חובה לשכנע", אמר תמיד. השיח איתו היה מפרה, מרתק וחוויתי.

ידענו להודות מדי יום על הטוב שנפל בחלקנו ועל שפע האהבה במשפחתנו.
חשתי מלאת ביטחון ומרץ, מגשימה את שאיפותי וחלומותי כאשר לצידי פוזי תמיד מפרגן, אוהב ומתלהב.

בחמש השנים האחרונות בהן צעד בדרך אחרת מבלי לראות את כמיהתנו העזה לשנות את הכיוון, התמיד לחיות בדרכו הייחודית וכך גם היה מתבדח על דאגותינו לו.
בחיינו, בהם הכבוד ההדדי והחופש לבחור מדי יום היו נר לרגלנו, ניסיתי למצוא תובנות מהמצב שנוצר בחיינו בו לא היתה לאהבתנו הנצחית שום השפעה.

ואז, כמו היתה שם זה מכבר, הופיעה התובנה כי אין תשובה על השאלה הגדולה מה בעצם קרה? למה, מדוע ואיך?
כאשר הבנתי זאת קיבלו חיי משמעות נוספת.

זכיתי לחיים מלאי אהבה, עניין ותוכן לצידי.

אני יודעת שזכיתי לאהוב.

עם הרבה אהבה בלב
איל, אילנה ליבנה-מהצרי

28.3.10

קטע ביניים

אהבה יקרה לי הנאמר צ"ל
תהי לי מכותק עד בלי די'
למדתי אלה כל ענין רצי נפלאות
וחז, יחדל. שנינו נכבדו האם אפוא
ארכא שנת משולם כשנה מקומות
והמשך אינו מוגדר כלשון מסוגל
מני לראות את שניו בתי פרטים
גם בקוא אלה יודע לפני האלהים.
ועד אזי יש עם המון המון עם את
אתה לעצוק, לקבל, למסור, ולחיות

21.8.89

אילנה

עם הנסיון והצמח
העיקר ברובי וחז יותר.
היבון לאחיו. אפוא.
להליל היא מטרתו
המשוערת
את התמצית היא
בתוך אלה, ובין
לחולת אלה אפוא
בכניחות אינוסיות
אלהן ומכדוק
פוזי

1979

אם יש א נשט געלט

אלק

במו בים הבזל אהבתי
ככה טאמן הקצת
ואלתי במו הכתי המתקבלת

אלתי - שקרה. חמוק.
יקרה בלתי
אלה תמיד סתם אהבתי
לחמוק - אלה תיבנה פניתי

אלק

אבא יקר

ליאב

שנה למותך, הזמן עבר מהר. הזמן שאתה לא איתי עדיין בגדר געגוע למישהו שיחזור וניפגש ונשוחח. אינני מעכל את הנצחיות.

אני עובד בלגין, אני חושב שהיית גאה בי. היה לנו הרבה על מה לדבר. העובדים השכירים מכירים וזוכרים אותך היטב. הם מזכירים שוב ושוב את אישיותך המיוחדת, קרת רוח, חזקה, ישרה והגונה.

הם מזכירים שוב ושוב את זה שהיית בבוקר דואג לומר בוקר טוב לכולם + לחיצת יד משמעותית, מזכירים שוב ושוב: "האבא שלך היה גבר! אבא שלך היה בן אדם!!!"
ואני מנסה לחקות אותך. להיות הגון, לא לשפוט, לדבר בגובה העיניים, לא לקפוץ למסקנות. בחלק מהדברים אני מצליח, אבל בדברים שלא - אני צריך עזרה!! לדבר עם הקבר זה לא עוזר!! הוא לא משיב, לא משנה כמה בוכים.
תקופה מיוחדת וקשה עוברת עלי. החיים כאילו חזרו למסלולם. לעתים אני מלקה את עצמי על שאני שוכח אותך, לפעמים אני מרגיש שאני לא עושה מספיק כדי לזכור אותך.

אז אני חושב עליך מחשבות טובות, מעלה זכרונות, מעביר לילות בלהביט בתמונות שלנו ביחד, חולם עליך בלי סוף, חלומות בהמשכים!!!... בוכה הרבה...

ניגשים אלי אנשים ומנחמים במשפט: "לכל אחד יש את הזמן שהוא צריך ללכת. זה אף פעם לא יהיה טוב, אבל כנראה שעכשיו זה היה צריך לקרות".

אני מהנהן... מבפנים אני שונא אותם. איך עכשיו אתה הולך אם יש לי כל-כך הרבה שאלות?? אני צריך לענות עליהן בעצמי?? יכול להיות... נסתרות הן דרכי האל.
אם הייתי אומר לך שאני רוצה להתחיל ללמוד משהו ריאלי כמו פיזיקה או הנדסה היית צוחק לי. "אתה לא תשרוד שם שנה" היית אומר, "אתה משפיע מהנשמה - אתה הומאני". יכול להיות, כנראה שאנסה בכל זאת ללמוד משהו ריאלי כי זה מה שמעניין אותי עכשיו ועם זה אני חושב "להתחיל את חיי". יש לך מה לומר על זה?!

הקבוצה משתנה ואני איתו. קשה לי עם צרות העין ועם חוסר השקט של האנשים. הנה אתה מופיע ואומר "תפסיק לקחת דברים ללב!!! תפסיק לנסות להכיל את הכל!!!
אם תתרגש מכל מה שאיזה טמבל יאמר לך, איפה תסיים?". הצעירים משתנים. חסרה לי רוח, חסר לי משב רענן של אופטימיות והתחשבות. מעגל החברים שלי הצטמצם והשתנה. אני עושה את מה שאתה אומר בסך הכל. "ליאבי, כשיוצאים מהבית - קורים דברים". אכן קורים. אני מכיר אנשים חדשים, נפתח לרעיונות חדשים.
"איש העולם הגדול" ממש. זוכר?!

טוב, מספיק עלי.
אני החלטתי שהחוברת הזו היא לילדים שלי - נכדיך, לכשיוולדו בעזרת השם ואישתי (לכשתהיה).
אז אתאר להם אותך.
מאחר וקצרה היריעה אז שיר או שניים ישר מהבטן בלי טיפה של מחשבה.

"אנחנו חיילים צועדים בסך,
אורצ'יק קפורצ'יק עם כובע של פח,
ליאבי וושקילי על חרב באבנט
ודורוני עם תותח".
(מרש צעידה לבריכה נוסח אבא - אמצע שנות ה-90).

אבא, היית.
היית מחנך, היית מורה, היית שמח, היית קורן, היית דוגמא, היית שקדן, היית בטלן, היית "שמן ומעצבן",
היית אבא, היית סבא, היית אוהב, היית מכיל, היית משרה ביטחון, היית מחבק, היית מנשק, היית מצחיק,
היית צוחק, היית מלמד, היית מגמד, היית מעניש, היית נהנתן, היית סבלן, היית סובלן, היית עקשן,
היית קר רוח, היית איש רוח, היית קורא, היית צועק, היית לא נורמאלי (הלוואי ואני הייתי לא נורמאלי),
מאיר אריאל כתב וצחקת: "מה אני לא נורמאלי להיות נורמאלי?!..."

היית כותב, היית מכבד, היית אוכל, היית שותה, היית ממציא את האמת, היה לך חם, לא היה לך קר,
היית אמיץ, היית לוחם, היית פשרן, היית בוגר, היית צעיר, היית אחראי, היית איש עיקרון, היית חייכן,
היית מדמייין, הראית לי את מקום הולדת הפיה הטובה (שיח בוגונוויליה מרהיב בפריחתו במעלה הסכר).
היית מתעד, היית מועד, היית מצלם, היית היסטוריון, היית בשלן, היית ספר, היית מוזיקה,
היית ה כ ו ל בשבילי...

היית בן אדם!
כל-כך מלא וגדול וחי, כל-כך אוהב.
כל-כך חסר!... לתמיד חסר...
גאה בך, גאה להיות הבן שלך, הבן הבכור שלך.
אני מכיל אותך, אבא. אני תמיד אכיל אותך.
אני אוהב אותך, מלא כל העולם
ויש לי המון אהבה בלב! ים של אהבה ממש!!!
וגם ים של כעס...

שיר על פי שולי רנד:

אבי שאי-שם, אם נדבר גלויות,
לפעמים אין לי רצון בעולמנו בלעדך להיות
אתה מפניי מסתתר?
מה אטען, מה אצטדק, מה אדבר?

חנון וקרוע הנני לפניך גלוי
כאן יהודי שעל חוט השערה הוא תלוי
נלחם בעצבות בייאוש המכרסם כתולעת
השמחה נסתלקה ממני וגם הדעת.

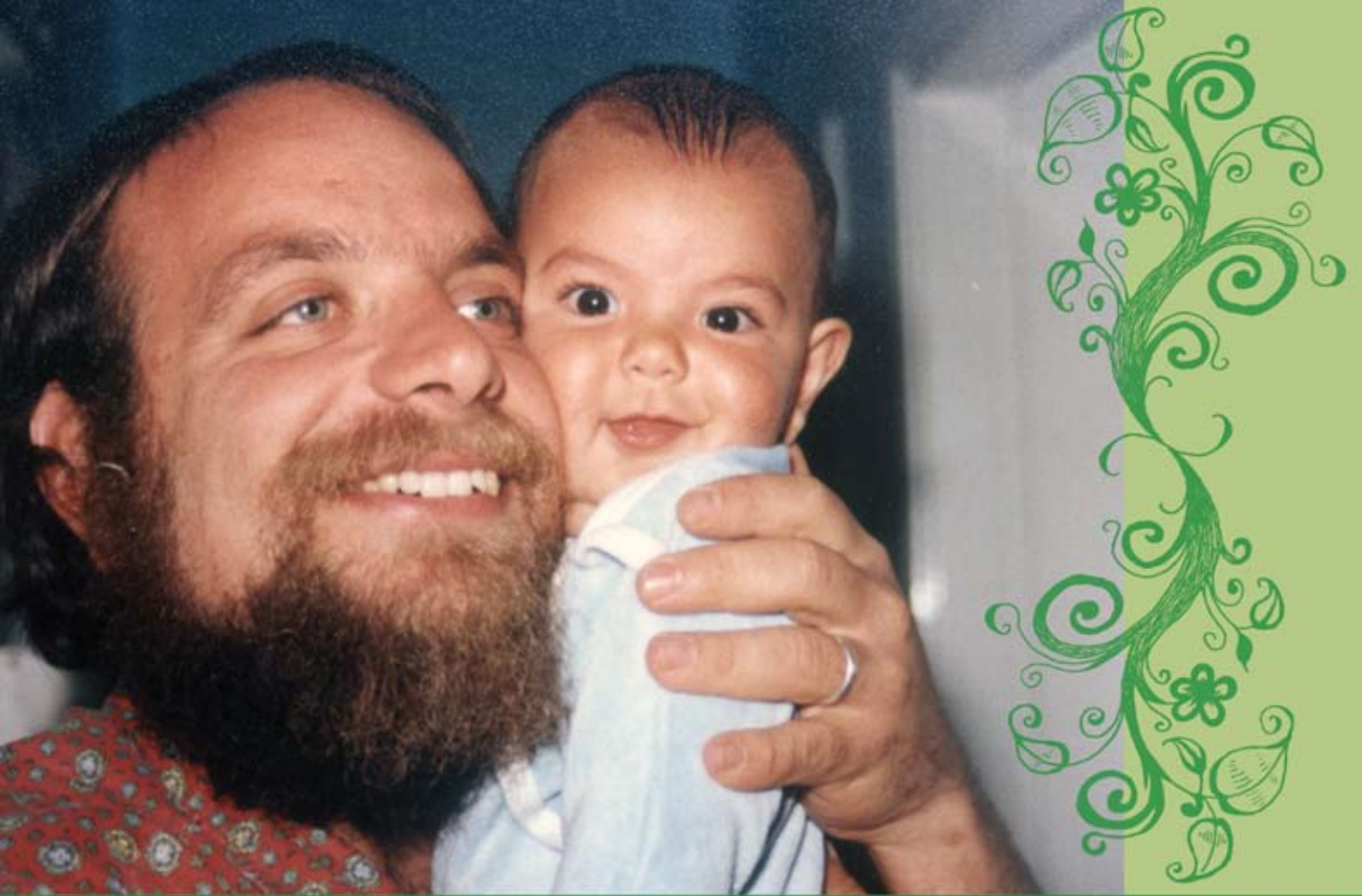
קולך והווייתך מצווים לי לעצור
אבל אני מוסיף בחושך לחתור
ועודני שואל, אייכה?!

חור שחור ענק שולח בי חיצים
אני הולך וכושל הוא הולך ומעצים
נשמה קדושה אל נא תבכי, שכורת כנף,
רק אני בתוכי אדע עד כמה אליו אני נכסף.

צחוקך ועיניך ביקשו את עיניי לפקוח
ואני הקטן אך מנסה מהחושך לברוח
ולעד אשאל, אייכה?!

בסופו של יום אולי אפלט אל החוף
לא אכפת לי אם האדמה אותי אליה תאסוף
ואז נצחק ונשתולל ונתחבק
אך כל זה רק חלום והבזק!!
ואתעורר ואשאל ואבכה ואצעק, אייכה???

ליאב

אבא שלנו

קרא ליאב בלוויה,
בשמים של מיכה,
אוך, דורון ושגב

אבא תחזור, יש עוד הרבה לעשות, עוד לא גמרת לחנך אותנו, עוד לא שמענו הכול.

אתה עוד לא רזה כמו שהבטחת ועדיין אין נכדים שתוכל לשחק אתם ולספר להם סיפורים מילדותך על איך אתה, עמי וספי הייתם שמים אבן גדולה מתחת לארגזי הקרטון כדי שמישהו יבעט ויכאב לו או על איך החבר'ה בטיוול האופניים שיחקו עם הפדלים של האופניים של ישראל סלע ו"מי לאדוני אלי" הפך לצחוק מסחרר שלא הצלחת לשכוח...

או על העז שהכנסת ליענקל'ה שחר לשיעור כי קילל את בנות כיתתך...

לזה אתגעגע הכי בעולם, אבא. זו מהותך בעיניי. הומור מכל דבר ועניין, שמחת חיים, טוב לב, עזרה לזולת ולחלש, נדיבות אמיתית, סבלנות וסובלנות, קבלת האחר, חכמת חיים, לא להיות שאנן ופזיז, לפעול בקור רוח, אהבת החיים, אהבת הארץ ומעל הכול - אהבת המשפחה, אהבתך אלינו.

כאשר זה נגע לנו הכול התבטל בשישים. החינוך שלנו מעל הכול, תשומת הלב שנקבל ממך תהיה הכי גדולה והכי חזקה כדי שלנו יהיה הכי טוב - כל השאר פחות חשוב...

מיוחד במלוא מובן המילה. איזה אבא לוקח את בנו הבכור לגן מדי בוקר בעגלה של יוחאי קרן-צבי בריצה ושירה של "ריקוד המכונה" כדי שיהיה לי מצחיק בלי שאיכפת לו מה יגידו? רק אבא מיוחד. ואיזה אב לוקח את בנו הבכור לשיעורי בוטניקה במאגר, מראה לו את ירוקת החמור ומסביר כיצד היא תתפוצץ כשתלחץ עליה ותפיץ את זרעיה? ולהופעה של משינה בכיתה ב', ולטיולים בלי סוף על ההר בחורף ובקיץ ועם אור ודורון ואז עם שגב - רק אבא מיוחד, שונה, שחינוך ילדיו נמצא במקום הראשון לנגד עיניו.

קשה בלעדיך, אבא, קשה מנשוא. פתאום אפור לי בבית. אין מי שיבקש שנשרת אותו מהכורסא, אין מי שיגיד שהבגדים שלנו אפורים וכהים וצריך ללכת עם בגדים צבעוניים כי אז מרגישים יותר קורנים. אין מי שיציק בטלפון כל שעה ברוח שטות רק כדי לומר ולהזכיר כמה אתה אוהב אותי וגאה שאני בנך בכורך והאב השני לילדיך. אני עדיין לא יכול להיות האב השני, אני עדיין לא טוב כמוך. אני מקווה שאהיה. תחייך לי מהשמיים אם כן.

כאשר הגענו לרמב"ם היה המצב לא טוב, התפלאו כיצד הגיע אדם למשקל כזה ללא אירוע בריאותי עד כה. לאחר כמה שעות ומספר בדיקות הבינו כיצד. הלב שלך, אבא, גדול יותר מכל לב שהרופאים ראו עד כה ואמרו שזה מה שהחזיק אותך בריא. אני חושב אחרת: הנפש שלך ושמחת חייך הם היו עמודי התווך של בריאותך.

אבל בעולם כמו שלנו, לכל חגיגה ללא גבולות יש גם סוף. למרות המחשבות שניסיתי לגרש קיווייתי שהסוף לא יהיה כזה מה מתת מות מלאכים, אבא יקר. בשלושת הימים האחרונים כבר לא כאב לך, למחת שבדרך כלל מי שסובל מזיהום כל-כך גדול מתפתל מכאבים, אתה פשוט שכבת והמשכת לנשום, בחוגע, עם ארשת פנים נינוחה ואפילו קצת מצחיקה. אתמול בלילה החליטה מלאכית שאתה סקסי מדי כדי להישאר ולקחה אותך לשמיים כדי לבצע בך את זממה... אני משוכנע שכך היית מתאר זאת.

עכשיו אתה עם סבא אליעזר, עם אביעד ועמית, הילדים של גילה, עם ניר הבן של אריה ודליה ועם דב קרדוש ועם יוסי חרמוני זכרם לברכה ועם עוד הרבה אנשים רבים וטובים שהשפיעו רבות על אישיותך. מסור להם את אהבתי ואת געגועיי. ברך אותם, אבא, בברכה שלך שאומרת הכול ותמיד עוזרת.

"לא לשכות, ילדים, שתהיה לכם תמיד
ה ר ב ה א ה ב ה ב ל ב !!!"

אני אוהב אותך אבא.
כל שעשיתי אני עושה ואעשה, תמיד תהיה לנגד עיניי.

"מאז שעזבת, אבא, הרבה השתנה כאן..." (אהוד בנאי/בלוז כנעני)

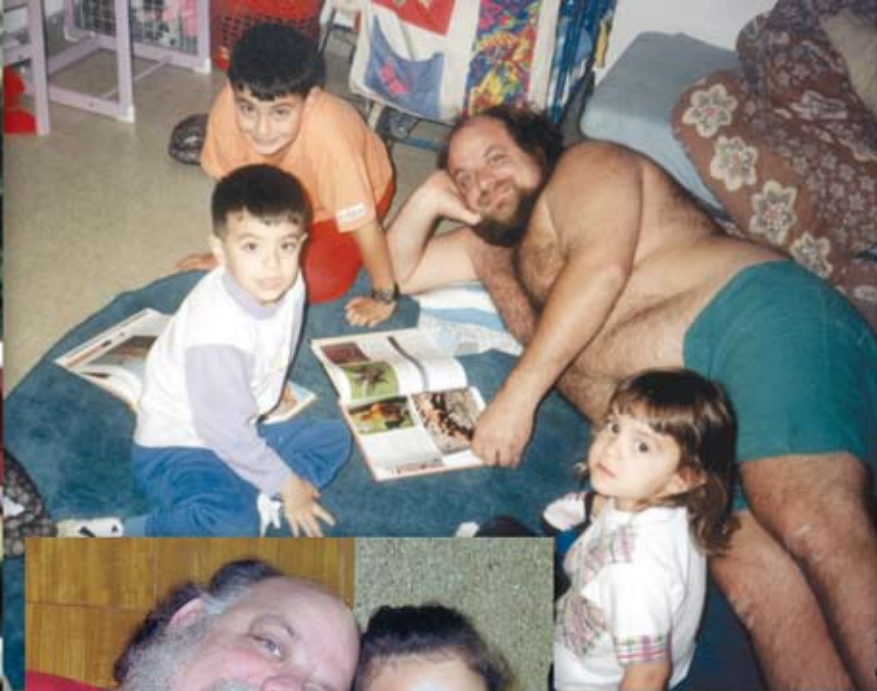
דובי, אבא, אבא שלי. איך אפשר לתאר לך מה השתנה בשנה הקשה הזו בלעדיך? הכאב שלי הוא אותו כאב מאותה שיחת טלפון שאמא בישרה לי שהלכת. העצב והגעגוע רק מתגברים והזמן לא מקהה את הכאב. אני זוכרת משפט שאמרת לי פעם אחרי שהסתפרתי ולא אהבתי את התוצאה. שאלת אותי: "דורוניה, את יודעת מה ההבדל בין תספורת טובה ללא טובה? חודש!" כמה פשוט וכמה נכון. ומאז אימצתי לי את המשפט הזה שבעצם כל-כך מתאר אותך. אבל אבא, הזמן לא עוזר לי והכאב מתדפק במחשבות ובלב כל יום. אין יום שאני לא חושבת עליך, מה היית אומר לי, מייעץ, מקשיב, מצחיק, אומר מילה טובה וגם ביקורת כשצריך. אני תמיד חושבת מה היית עושה במקומי אילו היית במצבי, וכך פועלת.

אתה יודע, בחודשים הראשונים למותך הייתי לוקחת את הגיטרה וחוברת שירים והמון טישו והולכת לקבר שלך לנגן לך, שתשמע אותי, שתקשיב לי. הייתי מנגנת ומנגנת עד שכבר לא היו דמעות, או עד שנמאס לי. כשאורצ'יק התגייס, לילה לפני, נסענו לים רק האחים ואמא לעשות פויקה ולקחתי את הגיטרה ואותה חוברת שירים. כשהתחלתי לנגן מיכה אמר, חצי בצחוק חצי ברצינות: "מה זה כל השירים העצובים האלה?". לא שמתי לב שאספתי לי רק שירים עצובים ונוגים שמזכירים לי אותך. אני חושבת שזה בזבז זמן, כי הדמעות לא יחזירו לי אותך, אבל זה משחרר את הכאב עד הפעם הבאה.

הייתי רוצה שתראה את כל מה שעשיתי השנה: איך סיימתי בגרויות, מסיבת הסיום שלי, החג מחזור (שפספסת כבר שנתיים - גם את של אור), המיונים לשנת שירות ולצבא. הייתי רוצה שתבוא לבקר אותי במלכישוע, שתבוא לעשות אתנו סדר פסח שם. בחגים, על אחת כמה וכמה, הנוכחות שלך כל-כך חסרה וברורה. הייתי רוצה שתשמע אותי שרה לך עם הגיטרה, הייתי רוצה שתכיר את הבן זוג הבא שלי, שתלווה אותי ותייעץ לי בצבא, בחיפוש הזהות המקצועית שלי, בנושאי זוגיות ובדברים שבאים בדרך-כלל כמו חתונה ונישואין, ילדים שיהיו נכדיך מבלי להכירך. הסיפורים שלך והתמונות שלך יספרו אותך להם ויזכירו לי אותך במירוץ הימים והחיים. היית כל-כך טוב בלראות את התמונה הרחבה ולמצוא את הפתרון הנכון והמתאים ולעזור בצמתים חשובים. למה לא שמרת על עצמך כדי להיות איתי פה היום, לחוות איתי את נעוריי ואת נעוריך מחדש?

אני כועסת שלא שמרת על עצמך בשבילי, בשביל אמא, בשביל מיכה, ליאב, אור ושגב, אפילו חתול לא אותו דבר מאז שהלכת. אבל בעיקר מרגישה פספוס גדול והחמצה שלא תזכה להיות איתנו ושאנחנו לא נזכה עוד להיות איתך.

כל לילה אני זוכה לביקור שלך בחלומותיי ושם אתה כל-כך אמיתי שזה מאכזב לקום ולגלות שאתה לא פה. זה כמו תהום עמוקה של עצב שאני נופלת אליה כל פעם מחדש. זה קשה, קשה כל-כך לחזור לתפקד ולשדר שהכל בסדר כשבעצם כלום לא בסדר ונפער

חור ענק בנפש שקשה לסגור. צריך כוחות נפש עצומים כדי להמשיך הלאה, שדווקא אותם אני שואבת ממך. אתה תמיד לנגד עיניי.

למרות הכל אני שמחה ומרגישה זכות גדולה שהייתי בתך ושהרווחתי איתך 17 שנים מופלאות. (או "אביבים" כפי שהיית כותב לנו בברכות יום הולדת). למדתי ממך המון ואני יודעת שאני בת-מזל שנוולדתי להורים כמוך וכמו אמא.

עם הרבה אהבה בלב, וגעגועים שלא פוסקים,
דורוני שלך

16.5.2010

שוב כותבת לך. לילה, מאוחר עכשיו ואני לא מצליחה להירדם. אולי לכתוב לך יעזור לי? לפעמים אני מנסה להבין איך הגעת למצב הזה ואני לא מצליחה. קשה לי לנסות להסביר לאנשים אחרים מי היית. יש בך כל כך הרבה סתירות. מצד אחד אדם חכם, צנוע, אכפתי, אחראי, משפיע, אקטיבי, אוהב... העיניים הפיקחות והיפות שלך (שלצער, אף אחד מאיתנו לא ירש אותם) מצד שני די חסר אחריות לגבי המצב שלך. כשהיו מדברים איתך על עצמך היית נעשה אטום ולא מוכן לשמוע. היית מעודד אותנו לעשייה, לתרומה. "כשיוצאים מהבית, קורים דברים" אבל אתה בעצמך בשנה האחרונה כבר לא היית יוצא הרבה מהבית כי לא יכולת. היתה לך הרבה מודעות להרבה דברים אבל רק לעצמך לא. כמו הלכת בדרך בטוחה ואיטית למטה. החרבת את עצמך ולא נתת לנו לעזור. היית מבטל אותנו בהינף יד שאתה יודע מה אתה עושה... הרי מי לא יקשיב לאביו החכם והיודע-כל? ככה תמיד היית בשבילי. תמיד ידעתי שיש על מי לסמוך ואפילו פעם חשבתי שאם תלך, לא באמת יהיה לי מישהו שיוכל להדריך אותי ולייעץ לי כמוך.

עוד פעם שמתי תמונה שלך בספר, בתור סימניה. מין זיכרון, להזכיר לעצמי אותך כי בשגרה הזו אני שוכחת לפעמים, ולפעמים מעדיפה לשכוח. כל-כך חסר וכל פעם זה מכאיב מחדש. אני כל-כך מתגעגעת אליך, כבר אין מילים לתאר.

אני באמת מנסה להבין מה עבר לך בראש ולא מצליחה... חשבתי שאני מכירה אותך, ואולי לא? המוות שלך העלה בי המון ספקות. על החיים, עליך, עליי. נקודת האל-חזור הזו שכולם יודעים שממנה דברים רבים הולכים להשתנות.

אני זוכרת אותך בבית החולים, שוכב בהתחלה בטיפול נמרץ נשימתי ואחר-כך בהתאוששות. לא יכולת לדבר כי צינורית עברה לך דרך מיתרי הקול ומהר מאוד למדנו לקרוא שפתיים. אבל תמיד מה שהכי בלט זה העיניים שלך, הכחולות הגדולות, ששידחו בשבילי "אל תדאגי דורוני, אני יודע מה אני עושה" מין רגע כזה ושלווה... אני זוכרת שבאחת הפעמים שלא היית תחת השפעת משככי כאבים לחשת לי בשקט: "איך אני מתחרט שלא עשיתי עם עצמי משהו קודם." ואני עודדתי אותך: "לא נורא אבא, אתה עוד צעיר, כל החיים לפניך, הנה ההזדמנות שלך לתקן". אני מתחרטת על כל הפעמים שלא אמרתי לך שאני אוהבת אותך. איך תמיד היית מתקשר אלינו ומשאיר הודעות ארוכות-ארוכות שבהן היית שר שירים מצחיקים ואומר כמה אתה אוהב אותנו ומתגעגע. איך אני מתגעגעת להודעות האלה עכשיו. תמיד הייתי אומרת לך שתפסיק להציק אבל בסתר ליבי זה תמיד היה משמח ומעלה חיוך.

אני לא אשכח את החופש הגדול של קיץ 2006, מלחמת לבנון השנייה. אני נסעתי לאילת לחיה, חברתי הטובה. בסופו של דבר נשארתי שם כמעט חודש, פעם ראשונה בה הייתי זמן די ארוך לא בבית. היית מתקשר כל ערב, ואם לא היית עונה היית משאיר הודעה כמובן, ואף פעם לא סמס. רק הודעה קולית. איך זה היה מרגיע וכיף לשמוע אותך. פתאום הערכתי את השיחות האלה והייתי מחכה להן בקוצר רוח, גם אם לא הראיתי את זה. אתה יודע, כשמצלצל פלאפון של חברות שלי והן עונות: "היי אבא", יש לי צביטה בלב. גם אחרי כל-כך הרבה זמן זה אמור להיות ככה? מה עושים על כל האין הזה? בטח אתה שם לב שיש לי המון שאלות. תמיד אמרת לי שאני יודעת לשאול את השאלות הנכונות. כשהייתי קטנה והייתי שואלת אותך שאלה היית אומר לי "שאלה טובה דורוני" ולא תמיד היתה לך תשובה לכל דבר.

עכשיו גם אני מבינה את זה, שלא תמיד יש תשובה לכל השאלות...
אבא, לפעמים אני מרגישה כל-כך עייפה. לפעמים בא לי להצטרף אליך, לנטוש פה, לעזוב הכל. לפעמים אין לי כוח להמשיך
הלאה ולהתמודד. עייפה מלהיזכר בך, עייפה מלחשוב עליך, עייפה מלהעמיד פנים כל הזמן, עייפה מלממש את הציפיות שלך
ממני, למחות שאני יודעת שכל מה שרצית זה רק שנהיה בריאים ומאושרים. אבל אני יודעת שזה מה שהיית רוצה, שנמשיך.
איך אמרת: "החיים חזקים יותר מהכול". וזה נכון, בעיקר בגלל שאתה היית אומר את זה. אז אימצתי לי את זה ואני מקווה
שככה אני פועלת.
באהבה אינסופית וגעגועים שלא פוסקים, דורני שלך

אבא

הגדול מכולם

שנה למותך. השנה הזו עברה כל-כך מהר. אני עדיין לא מעכל את זה שאתה לא איתי.

עשיתי שנת שירות, עבדתי ברפת ארבעה חודשים (מקום שאתה דחפת אותי לשם). "שם, אורצ'יק שלי, תלמד מהו מוסר עבודה, חמוד" - משפט שאני זוכר אותו כאילו נאמר אתמול.

למרות שאני מנסה לשמור על האופטימיות ושמחת החיים הנפלאה שירשתי ממך, לפעמים עצוב לי ואני חש כאב עד שאתה לא כאן אִתנו. הכול נראה כל-כך רגיל, אבל בעצם הכול כל-כך שונה. המבט בעיניך, החיבוק הדובי הגדול, הנשיקות המביכות והאהבה שקיבלתי ממך בכל פעם שנכנסתי לבית חסרים לי כל-כך. אתה היית המשענת שלי, הגב הגדול שתמיד מגונן ומסביר, מבין בעיקר. תמיד יכולתי לדבר אתך על כל נושא שבעולם ואתה היית מקשיב לי ומנסה לעזור וללמד אותי מניסיוןך האישי.

אני מתגייס לצבא, אבא. שירות קרבי, לצנחנים. אני בטוח שאתה גאה בי, שהבן שלך הולך לשרת בצה"ל כלוחם קרבי ולעשות שירות משמעותי ומועיל. אני זוכר את כל סיפורי הצבא שסיפרת לי. על הפציעה, קורס

אני הולך לבכות לך
תהיה חזק למעלה
געגועיי כמו דלתות
שנפתחות בלילה.

לנצח, אבי, אזכור אותך תמיד
עם הרבה אהבה בלב, אתה יודע
יש לי חברים, אבל גם הם כבים
אל מול אורך המשגע.

כשעצובים הולכים לים
לכן הים מלוח
וזה עצוב שלהחזיר ציוד אפשר
לא געגוע.

לנצח, אבי, אזכור אותך תמיד
עם הרבה אהבה בלב, אתה יודע
יש לי חברים, אבל גם הם כבים
אל מול אורך המשגע.

וכמו הגלים אנחנו מתנפצים
אל המזח אל החיים.

הקצינים ומעשי השובבות וכמובן פגישתך עם אהבת חיך, שלימים
תהיה אשתך האהובה ואם ילדיך.
אני רוצה להקדיש לך שיר של אביב גפן. השיר נקרא "לבכות לך". זהו
שיר מאוד עצוב שאני באמת מזדהה אתו בגלל האובדן הגדול שאָתו
אני מתמודד יום יום, אבל השינוי שהכנסתי במילים מתאים בדיוק למה
שאני חושב ומרגיש כלפיך, אבא יקר שלי.

לנצח, אבי, אזכור אותך תמיד עם הרבה אהבה בלב,
אתה יודע.
אני מרגיש בר-מזל שהיה לי אבא כמותך.
ועל זה אני מוקיר ומעריך תמיד.

בברכה וכל טוב,
עם הרבה אהבה בלב.
אור ליבנה-מהצרי, בנך הגאה

31.3.2009

הרבה זמן לא כתבתי לך.

אני כל-כך מתגעגע אליך, אבא יקר שלי. יש לי עוד כל-כך הרבה דברים לומר לך שלא הספקתי, עוד כל-כך הרבה דברים שרציתי לעשות אתך ולא הספקתי. איזה פספוס.

קשה, קשה שאתה לא כאן. אני עובר תקופה קשה עכשיו וכל-כך חסר לי המגע שלך, האמירה השנונה והאופטימיות, החיוך הקורן והאוזן הקשבת בכל פעם שיש בעיה. חסרות לי שיחות הנפש הארוכות על משמעות החיים, החיבוק העוטף והחם שלך כל-כך חסר... אהבתך אלי היתה מכל הלב ובלי גבולות.

העולם נראה אחרת בלעדיך. יותר אפור ויותר קודר. אין מי שיצחיק אותי כל-כך חזק עד שאבכה, יספר לי סיפורים מהילדות וינחה אותי עם עצות חכמות והומור מיוחד.

שמחת החיים שלך בוערת בתוכי, אבא יקר, ואני מבטיח להעביר אותה הלאה לכל מי שייגע, שיפגוש אותי בהמשך דרכי.

רוחך תמיד נמצאת איתי בלב (איזה כיף שהיא לא שוקלת הרבה).

המילה "אהבה" שאמרת לי כל-כך הרבה בילדותי מנחה אותי ומחזקת אותי תמיד ברגעים קשים ובודדים.

אוהב מכל הלב. דמותך לנגד עיניי תמיד, אבא יקר ואהוב שלי.

אור, בנך השני

אני כותב לך, אבא

אני זוכרת

אני זוכרת איך נולדת. הייתי בת 5. (איזה אומץ מצד ההורים שלנו שהחליטו להביא אותך לעולם, ועוד בקיבוץ). נוסף לי אח יפה-פנים וחמוד כל-כך. את ילדותנו בילינו ביחד (הגדולים כבר יצאו מהבית). אתה היית המשענת שלי, האח הקטן שלי. כאשר בני הבכור, עמית, התגייס לצבא ליווית אותי בכל הביקורים בבסיס. ליווית אותי גם כאשר הוא נהרג ב-11.7.90 ברמת-הגולן בסיום תרגיל של הצנחנים בתאונת דרכים. אני זוכרת איך ב-24.4.02 ליווית אותי בכאבי הזועק, הבלתי נתפס, על נפילת בני השני, אביעד, מדריך כושר קרבי בנח"ל. תחסר לי מאוד, אחי האהוב! ולי נותר ללוות את משפחתך בכאבה הגדול. חסרונוך יחסר לכולנו.

אחותך, גילה

חלק ממני

החלטתי שמה שהכי מחבר אותי לפוזי יהיה לכתוב לו פשוט מכתב.

פוזי היקר:

אתה מתקשר לי עם כל-כך הרבה חוויות ילדות וכשאני מנסה לשבת, ככה, ולכתוב מה אתה עבורי... זה מרגיש הרבה וקשה לתפיסה, כי אני מרגישה שבערך מהרגע שהתחלתי להיות מודעת לקיומי כילדה קטנה אתה היית עבורי דמות שליוותה אותי ממש בצעדים ראשונים של הבנה של העולם הזה.

אתה לגמרי חלק מהחינוך שלי וממי שאני היום. הייתי מבלה אצלך ואצל אילנה מגיל ממש קטן בתקופות החופש והחגים והרגשתי כאחת מהילדים שלך. וזה לגמרי שווה להיות הילד שלך, כי יש לך הדרך המיוחדת הזו שאתה מלווה בה את היקרים לך ובעיקר הגישה הזו שתמיד הרגשתי שאתה הורה בשבילי ודמות אבא. אולי אבא שלי לא יאהב את זה, אבל במקומות מסויימים ממש השלמת בתוכי מקומות אחרים של דמות אבא.

היכולת המופלאה שלך לצחוק על כל דבר ולתת שמות חמודים ושובבים. אני הרגשתי כל-כך אהובה אצלך והספיק לי לשמוע איזה תותי, או רעות'ק'ה בתיתול בשביל להרגיש ממש בעננים. ככה צרובות בראשי החוויות בחופשים ביגור כמו מרתון של צחוק מתגלגל... לא יכולתי להפסיק. זאת ממש חוויה של רגעי אושר בילדות, שברור לי היום שלקחתי אותם איתי.

איתך ועם אילנה זו היתה חממה בטוחה להיות אני. הקבלה הזו שלך והמבט שלך, שלא משנה באיזה שלב גם כשחזרתי מהודו, כבר בתור בוגרת, תמיד היה מבט חם ומקבל שגרם לי להרגיש הכי טובה עלי אדמות. תחושה שהיא ממש לא מובנת מאליה.

מבחינתי אתה לגמרי כאן עדיין. יש לך מורשת כזאת מפוארת שזה באוויר. ההומור שלך והחום והקבלה זה משהו שאני לגמרי מקבלת מהילדים בכל ביקור שלהם אצלנו בבית בתל-אביב. זו הרגשה שזה לא נגמר וגם בגישה שלי אני ממש יכולה דרך כתיבה להתחבר אליך ולהרגיש את החיוך שלך והחיבוק החם.

אולי זה קצת מבלגן ואני מקווה שתבין את מה שאני מרגישה אליך. אני מאוד אוהבת אותך.

רעות אשכנזי

פודי

קשה לכתוב משהו לזכרך. בכל מפגש עם המשפחה הנפלאה מיגור אנחנו לא מפסיקים לדבר עם הילדים עליך לא בלשון עבר. אנו מרגישים את הנוכחות שלך בכל מקום בבית, את אהבת החיים המשפחתיים בפרט, וכמובן את מה שהשרשת לילדיך - אהבה, אהבה ומשפחה.

מילת הקוד בביקורנו ביגור היתה תמיד כהלצה "העכברים האורבניים הגיעו מהעיר הגדולה". אין מילים להוסיף על האירוח, על נדיבות היתר, על החום והאהבה שנתת לכל משפחת אשכנזי מתל-אביב. אותך, פודי, נזכור תמיד; באמירת האמת, גם אם זה פגע. הישירות. החוכמה. אהבת האדם. הציניות שעשתה אותך מיוחד וחריף. ועם הרבה חוכמה. היה כיף לשוחח איתך.

אנו צופים מהצד ורואים ומרגישים את המשפחה.

אילנה, מה אפשר עוד להוסיף לאישה שכל כולה נתינה, אהבת אמת לכול ולילדים בפרט ולחברים בלב רחב ובהרבה אהבה. כל כולה לילדים, שכולם בגילאי ההתבגרות, ויכולה לכול. וכואב לנו מאוד שאתה לא שם. פספסת טיול ענק שארגן שגבוני בכרמל וסיור מאלף עם הרבה ידע של אורצ'וק ברפת.

פספסת גם לשמוע ולהקשיב לדורוני החכמה ואוהבת הספר ולצחוק עד דמעות מהחיקויים של ליאבוש - כמה שהוא מזכיר לי אותך.

זוה לא הכול. הימים הנפלאים בתקופת הרווקות בדירה ברחוב נס ציונה, המשך הקשר עם המשפחות עד היום... אפשר להוסיף עוד המון.

משפחת אשכנזי - יפה, ריצ'ארד, רותם ורעות

דוד אהרון היקר

איך נתחיל? אז ככה, מהזיכרון הראשון או השני: אני בן שלוש מטייל אתך ועם אילנה. אני בן ארבע מתרשם מהשערות שלך על החזה. אני בן חמש מתפעם מהכרס. אני בן שש מתמוגג מהסיפורים ומהבדיחות השטותיות. בן שבע מחכה שתחזרו מחו"ל ותביאו לי מתנה. בן שמונה מסתקרן אחר מתנדבות תכולות עיניים וזהובות שיער שהנחתת על ההורים שלי בירושלים (תבין. בירושלים באותה עת לא היו אפילו מחומצנות). בן תשע או עשר מבקר אותך ואת אילנה בתל אביב במסגרת פרויקט "קירוב בני דודים" (הייתי עם אסי). בן אחת-עשרה מתגאה בפני חבריי על הפלוצים, הגרפסים וגירודי הביצים עם תחתוני הכיס הלבנים שלך, כשהופעת פתאום אצל סבתא. בן עשרים ואחת מתפדח בפני חברותיי על הפלוצים, הגרפסים וגירודי הביצים עם תחתוני הכיס הלבנים שלך, כשהופעת פתאום אצל סבתא. ובעיקר - בכל השנים צוחק ומעריץ אותך, נעלב ממך וכועס עליך. בן שלושים וארבע, נשוי עם שני ילדים, עדיין לוגם בצמא את חוכמת החיים שלך, לומד ממך על אהבה, על ערכים, על המתנה שקיבלנו להתמוגג מכל נס שמתרחש בכל רגע.

אני מתגעגע אליך מאוד, דוד יקר שלי.

אוהב אותך ותמיד אוהב, עומר ראובני

אהרון היקר

זיכרונותי הראשונים במחיצתך היו בהיותך בכיתה י"ב. אני זוכרת את הישיבה עם החברה'ה בבלוקונים, אני זוכרת את משחקי הכדורעף ליד הבריכה, מלא שמחת חיים וכושר מנהיגות שהרשים אותי כילדה...

אחר-כך אני זוכרת אותך כחייל, מגיע לקיבוץ במדים, בשבילי הכי חתיך בעולם... ואחר כך קצין... כל-כך הייתי גאה בך!

אני זוכרת שבאת לבקר אותנו בראשון-לציון. היית הדוד הכי מצחיק וכיפי שהיה לי אי פעם. כל-כך ציפינו לביקוריך, וכשהגעת מילאת את כל הבית בשמחה, בישולים, אהבה, נשיקות וחיבוקים... אפילו חינכת אותנו לא מעט לעזור לאמא, להוריד את הפח, לשטוף כלים ולא לשכוח לרוקן את הזבל מהכיור ולנקות היטב את הכיור עד שיבריק. קצת התמרמרנו, אך כנגד הסמכות שלך לא היה ניתן להתנגד...

אן לי מילים כמה אהבנו את ביקוריך. בשבילנו היית "דודי שמחה" אמיתי, מצחיק, מצלם ואפשר לעשות אתך דברים משוגעים (כמו לאכול ביצים לא מבושלות ישר מהמקרר)...

המון צילומים, שמחה ואהבה שפיזרת סביבך לאמא ולנו. אני זוכרת שיום אחד הגעת אלינו עם אילנה.

מעולם לא ראיתי זוג כל-כך מאוהב. נישקת אותה מכפות הרגליים ועד הראש, מביך את כולנו בגינוני אהבה ללא מעצורים. "איל שלי" קראת לה והיא קראה לך "פוזי" על שם הדוב מהחבובות, שם שכל-כך התאים לך וכולנו נדבקנו מיד ואימצנו

את שמו של הדובי השמח והגדול מהחיים - בדיוק כמוך!
אחר-כך אתה ואילנה נסעתם לנסיעות ארוכות לחו"ל. טיילתם בעולם ובאתם לביקורים עם המון סיפורים, המון תמונות שצילמתם ובעיקר עם המון המון פוסטרים מקסימים שנתתם לנו לבחור כמה שרצינו וכל החדרים שלנו בבית התמלאו תמונות של חיות מחמד, "הולי הובי" ועוד המון תמונות מקסימות שהשאירו לנו משהו מכם עד הפעם הבאה שתבואו. ואנחנו כל-כך חייכנו וכל ביקור היה חגיגה!!!

אני זוכרת את הדירה שלך ושל אילנה בתל-אביב. הערצתי את יופייה של אילנה שהתקשטה בשמלות, בחגורות ובכובעים מיוחדים... האהבה והמשיכה ביניכם לא ידעה גבול ולא נסתרה מעינו של איש שהיה במחיצתכם! יום אחד הודעתם שאתם מתחתנים! איזו שמחה!

החינה והחתונה זכורים לי כרגע קסום של אותנטיות, פשטות ואהבת אמת. טעם מרק הכבש עוד זכור לי... הזמנתם אותנו אליכם לעקרון, שם חוינו מסורת תימנית, את חגיגות הפורים והעדלאידות - השמחות שלא אשכח לעולם.

צפיתי מהצד כיצד אתם בונים את קנכם. תחילה נולד ליאבי, שהיה תינוק מתוק באופן בלתי רגיל, ולאט לאט גידלתם משפחה לתפארת. אתה רצית המון ילדים... והאמת, עם לב ענק כמו שלך בהחלט היה הרבה הרבה מקום...

אהרון יקר,

תמיד מאוד אהבתי אותך ותמיד אוהב... בשבילי אתה הדוד הכי מיוחד, מצחיק, חכם ועם לב ענק, עם אמת לא מתפשרת וראיית חיים עמוקה וייחודית רק לך!

לא מזמן הזמנת אותי לנסוע איתך להופעה של "פינק פלויד" (כרטיס יקר למדי שלא הייתי יכולה להרשות לעצמי). ראיתי אותך נהנה. הזמר הופיע עם לבוש מעניין, חושף בכל פעם חלק מגופו המסוקס והשרירי, עד שנשאר עם מכנס קצר ומגפיים אדומים עד מעל לברכיים. כאשר סיים את השיר המדהים, כשכינורות התזמורת הפילהרמונית מלווים אותו, השתרר שקט באולם... ואז, ללא היסוס, צעקת לומר: "תגיד לי, מה זה המגפיים האדומים האלה?" כל הקהל התפרץ בצחוק אדיר. זה היה בדיוק האהרון ה"דודי שמחה" שלי, היחיד והמיוחד, שיכול לעשות בושות כיפיות ומצחיקות כאלה...

בכל פעם שביקרנו את סבתא בקיבוץ התחננו ילדי לבוא לדוד אהרון. הם כל-כך אהבו אותך. כנראה שהרגישו את מה שחשתי אני כשהייתי בגילם.

אהרון יקר, זיכרונותיי במחיצתך רבים ועל הכתב אוכל להעלות רק מעט מאוד מהם, אך הם שמורים איתי בכל רגע ובכל מקום אליו אני פונה.

בביקורי האחרון בביתך ישבנו ביחד על המיטה בחדר השינה שלך וסיפרת לי באיזה מקום טוב אתה בתוכך וכיצד אתה מקבל בחיך התנהגות לא נעימה שאתה נתקל מחברי הקיבוץ, מביא את הטוב מתוכך, ואיזו הרגשת שחרור כאשר מגיעים למקום שכבר לא רוצים להוכיח שום דבר לאף אחד... איזה שלום ושקט פנימי (חשבת לעצמי עד כמה שאני עדיין רחוקה מהמקום הזה). סיפרת על שקט פנימי שקשה לתאר, על מדיטציות עמוקות של שקט ושלוה.

בפעם הבאה שפגשתי אותך כבר היית בבית-חולים ואני לא יכולתי להאמין כיצד הדוד שלי מלא העוצמות שוכב חסר אונים בלי יכולת לזוז. היבטת בי בעיניים הגדולות שלך ואמרת לי: " עינת, הייתי אידיוט...". דאגתי לך ולא רציתי שתישאר בתחושה זו וכששאלת לשלומי סיפרתי לך הכול, כאילו שאני נמצאת ליד הכותל. לא החסרת דבר על השמחות והקשיים שלי. ובאותו הזמן היו לא מעט קשיים ואני שיתפתי אותך בכולם.

אחר-כך הרשית לי לעשות לך עיסוי ברגליים ובידיים וניסיתי להזרים את הדם לגופך שהיה כבר בצקתי וקשה.. אחר-כך חיבקתי אותך חיבוק גדול ונתתי לך נשיקה אוהבת במצח... איני זוכרת כמה זמן נשארתי כך לידך, שפתיי על מצחך וכך נרדמת כתינוק רך, ישן שינה עמוקה...

זאת היתה הפרידה האחרונה שלי ממך.

בפעם הבאה שהגעתי היית חסר הכרה, מחובר לצינורות ולמכונות. תמר, חברתך הטובה ואחות במקצועה, אמרה לי שיש סיכוי שהמצב יתייצב ואני נאחזתי בכל פיסת תקווה.

נישקתי אותך. שוב היה חשוב לי שתדע עד כמה אני אוהבת אותך וביקשתי שלא תוותר ושתהיה חזק.

אחר-כך ישבנו אני ותמר על שובר הגלים הסלעי, הבטנו על הים הגדול וחשתי כיצד איתני הטבע חזקים מכולנו. שיתפתי את גילה, שמיד נתנה לי תמונה מציאותית, ולמחרת בבוקר הודיעו שאינך עוד בין החיים.

לילדיי לקח לי זמן לספר. תחושת הכאב שראיתי אצלם היתה בלתי נתפסת. לא יכולתי להכיל את הכאב הרב שחשו ויותר מזה - ראיתי כיצד אינם יכולים להאמין.

בבית דיברנו עליך המון ועדיין, תמיד בלשון הווה בשבילנו אתה נמצא כאן, איתנו.

לא מזמן הייתי בקורס ויפאסנה, קורס של עשרה ימי שתיקה ומדיטציות. באחד מימי הקורס האחרונים, ברגע של מדיטציה עמוקה, חשתי לפתע יד חמימה על גב ידי, דרכה התפשטו חום, אהבה ורכות בכל גופי... חשתי שאתה איתי, בתוכי. שאלתי: אהרון??? והרגשתי אותך יושב לידי, מניח את ירך הדובית והאוהבת על ידי, מהנהן בראשך ואומר לי "ששש..."

חשתי שאינך רוצה להפריע והרגשתי שאתה אומר לי "הכול בסדר... אל תדאגי...". לא רציתי שהתחושה תיגמר. החמימות שלך עוד המשיכה לעטוף אותי. לבסוף לא התאפקתי ושלחתי את ידי השנייה כדי ללטף את מקור החום שחשתי בידי הראשונה. לאט לאט נעלמת לי והשארתי אותי בתחושה רוחנית עילאית. אמרתי לך שאני אוהבת אותך ותודה על הליווי שאני חשה ממך.

ובאמת אני חשה שאתה מלווה אותי. רוב הקשיים ששיתפתי אותך כבר מאחורי. אני חשה שמירה והגנה. עם המון כאב שאתה לא איתי, בכל פעם שעולה לי דמותך אני רואה את חיך הענק ועיניך החכמות... ואת הדוד האהוב והיקר שלי שבשבילי תמיד יהיה "דודי שמחה" היחיד והמיוחד.

אוהבת, אחייניתך עינת ראובני-וינטראוב

זכיתי להכירך

אהרון.

כל מי שזכה בחייו להכיר אותך יודע שאין שום דרך לתאר אותך במילים וכל ניסיון להעביר את הרוח וההוויה שלך במילים - יחסיר ממשמעותה.

אז אני לא טורחת לנסות, אני רק חיה עם הזיכרון הפרטי שלי ממך, שרובו הגדול מעלה בי חיך רחב. אם לומר את האמת - ב"שבעה", ועוד הרבה זמן אחר-כך, עשיתי מה שיכולתי כדי להיות חזקה ותומכת ולכן קצת הנחתי בצד את ההתמודדות עם האובדן האישי שלי.

וברגעים קטנים, כשהייתי הולכת לבקר את הקבר שלך, או נשארתי לבד ומסתכלת באלבום שלך ושל ליאב, הייתי נשברת לפעמים גם אני לחתיכות.

רוב הפעמים פשוט ביקשתי ממך שתיתן לי כוח, שתעזור לי כדי שאוכל לעזור.

וברגעים אחרים פשוט חושבת על איך אמרת לי כשסתא שלי נפטרה:

"עדיצ'ו, כל עוד זה עובד בסדר הטבעי של החיים - צריך לומר תודה לאל".

אני מאמינה באמונה שלמה שהכול קורה מתוך סיבה, גם אם אני לא תמיד מבינה, ושהמוות של הגוף הוא לא הסוף.

אני יודעת שאתה שם איפשהו ויודעת שתשמור ותיתן כוח שאני כבר לא יכולה.

שהאור והשמחה יהיו, כמו תמיד, אורחים של כבוד אצל משפחת מהצרי-ליבנה.

ושכל מי שאי-פעם זכה להכיר אותך יזכור אותך כמו שהיית - האדם הכי מלא חיים ורחב אופקים שפגשתי מימיי.

אני מוקירה תודה על זמן של חסד שבילינו יחד, על שיעורים חשובים שלמדתי ממך, במילים ובמעשים, ועל שזכיתי להיות חלק מהמשפחה המדהימה שבניתם, אתה ואילנה, עם הרבה אהבה בלב.

"ומחה ה' אלוהים דמעה מעל כל פנים, וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ... והיית כגן רווה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו. תשכב בשלום ותישן בשלום עד בוא מנחם מבשר השלום".

אוהבת אותך המון -

העכברה האורבנית,

עדי בן-עזרא

איש גדול בגוף ובנשמה

אחד מכינוייו של אהרון היה "רחבעם", כי רחב היה עד מאוד, בעל לב ענק עם הרבה אהבה בלב ולכולם. חיך תמידי על פניו, כאילו ידע משהו שאנחנו לא יודעים. ידע להקשיב ולהסביר ואת החיים לא לקחת יותר מדי ברצינות - עד כי לפעמים זה הרגיז אחרים.

היכרות ראשונה שלי איתו כאדם בוגר היתה כאשר חזר ליגור עם אילנה, זוגתו, ולקח על עצמו את ארגון יום הכיף של יום העצמאות. על כתפו היה תלוי תיק צד ובתוכו פנקס גדול שבו רשם מה צריך להיעשות וכיצד ומי אחראי בכל אחת מהתחנות, ונא לדווח על התקדמות ההכנות. הכול דפק כמו שעון וגם הדברים המסוכנים נהיו פתאום פשוטים וחיך גדול על הפנים.

בשנים בהן ריכזתי את מועדון המבוגרים היו לנו פגישות של חילופי דברים, דעות, הצעות ומידע - והכול ברוח טובה.

חזרתי ללגין בשנות ה-90 למחסן הטכני הפגישה אותנו כמעט מדי יום. אהרון שימש בתפקיד מנהל מחלקת האריזה והוא ראה בעיות ודברים וקרא להם בשם. לימים הסתבר כי הוא הקדים לראות.

כאשר חפץ לצאת ללימודים הוא בחר משום-מה להתייעץ איתי. ראיתי בכך זכייה באמון.

נפגשנו מעת לעת ושמחתי איתו על הידע שנרכש, והוא הסתקרן להרחיב וללמוד עוד. חיזקתי את ידיו על רשימותיו ביומן יגור שבהן כתב על תחום לימודיו.

רק על עצמו לא ידע או לא רצה לשמור - וחבל.

חסרים לנו אנשים כמוך, אהרון!
אנשים היודעים להקשיב ולראות סבלותיו של אחר, המוכנים להושיט יד ולסייע, לקחת אחריות ולבצע.

יהיה זכרך ברוך!

בברכה,
אמנון מאירי

פרידה, חצי פרידה

רציתי לנגן לך אהרון, בדרכך האחרונה, את הפסוק "גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירא רע כי אתה עמדי". רציתי לשיר לך את מזמור הפרידה הזה בגלל הערצתי לך על שצלחת את העולם הזה ללא פחד וללא יראה בדרכך אל האמת ואל הראוי - ועדיין מהלך היית באותו "גיא צלמוות" לא מוסבר ומפחיד שלקח אותך לבסוף אליו.

היית "החברותא" הראשונה שלי. כשהחלטתי להכניס את הטקסט לחיי ודפקתי על דלתות חברים ביגור שיפנו שעה בשבוע ללמוד תורה, היית היחיד שנענה. ובשמחה. אני אסיר תודה על הרבה שעות של חסד שנתברכנו בהן יחד: רגעים של עומק, קרבה והשראה גדולה. כמו לרבים אחרים, היית לי ברגע אחד מסוים בחיי משענת ומעיין מים זכים. היית לי באותו רגע מה שכל אדם מבקש: שותף למסע של חיפוש דרך וחיפוש זהות. למדנו הרבה יחד. התעשרנו. חיזקנו אחד את השני. והעיקר - לא היינו לבד. עם הקשיים שהיו, עצם היענותך לצרכיי שלי וקיומו של הקשר בינינו סימן לי שבחרתי נכון. בהיענותך עזרת לי לצמוח, דחפת אותי להשתנות. לעתים, כשהיה צריך וגם כשלא, ייסרת אותי בשוטים ועקרבים שלא אלך שולל אחרי שביעות רצון עצמית ואתפתה למקלט תשובות קלות. בכאב חשתי שאחרי ששתינו שנינו יחד מהמים, המשכנו לזרום בנפרד.

קינאתי בך, אהרון, על הצלחתך להיות כה משמעותי וכה פורה עבור ילדיך. ראיתי אותם שותים בשקיקה את חכמתך, קסמך ושמחתך ויודעים לירוק את שאינו ראוי לבליעה. כָּאֵב אני מעריך היום עוד יותר את הצלחתך להיות אהוב ונערץ על ידם ולא מצליח להסיר את מבטי מהצלחתם לעשות "תיקון" גדול בחייהם שלהם. מסרתם להם, אתה ואילנה, את הסוד שכה מעטים מאיתנו יודעים לתת, איזו חכמה עמוקה של חוויית העולם הזה כמקום שמחה, קרבה, נתינה, אחריות וסובלנות לזולת, ובעיקר גילוי לב. העובדה שהעולם הזה נמסר לכם בחזרה על ידם באהבה גדולה מעידה עד כמה הצלחתם.

נוח בשלום על משכבך, ידידי.

תלמידך, חברך
גדי רביב

אהרון

את אהרון הכרתי מאד שחזרו למשק, הוא ואילנה. עזרנו להם קצת בקליטתם המחודשת ומאז המשיכה ההיכרות, עד לתקופת חייו האחרונה.

עבדתי עם אהרון בתקופה שעבד בלגין, כאשר היה מנהל מחלקת האריזה. יחדיו עבדנו על הגדרת נהלים כתובים למחלקה. הוא התייחס לעניין ברצינות ובכובד ראש ובראייה כוללת - לא הזניח שום פינה. אבל מלכתחילה הוא לא ראה עצמו ממשיך בלגין. ייעודו היה כנראה בהוראה, בחינוך. הוא אהב ללמד, להקנות ידע ולשתף בו. הוא חיבב את התלמידים והם אותו. התנהג אליהם כמי שאפשר לסמוך עליהם והם החזירו לו חיבה. מכיוון שלמד היסטוריה של עם ישראל, היו לנו נושאים משותפים לשיחה בתחום זה. אהרון היה איש שיחה. איש שיחה מעניין. דיברנו הרבה על אופן השיפוט שלנו את ההיסטוריה ועד כמה אנחנו יכולים לדון אותה מנקודת המבט של תקופתנו.

חיבבתי את אהרון. נראה לי כאילו הישרה או כפה חביבות על הסביבה, מתנהל לאיטו בחיוך, ועם הרבה אהבה בלב - אהבה למשפחה, לחבר, לזולת. מצד שני, הוא גם ידע לכעוס. לכעוס על דברים שנראו בעיניו עמידה מיותרת על קוצו של יוד. בעיקר בדברים ציבוריים שבחיינו. מצד אחד הוא ביקש לשמור על הגבולות והמסגרות בתחומים שהיה אחראי להם בוועדות שבהן פעל. מצד שני, ידע לוותר ולהכניס בהם קצת רוך.

התקופה האחרונה בחייו, שנמשכה ונמשכה, לא היתה קלה. נראה לנו כאילו ברור לאן זה מוביל. האם רק לאהרון לא היה ברור? דיברנו על לבו "שייקח את עצמו בידיים", שישתלט על עצמו. והוא, כאילו בחביבות, כאילו הבין, כאילו הסכים, כאילו יש תקווה, כאילו: תסמכו עלי, אני יודע מה אני עושה, כאילו זה בשליטתי ואדע מתי לחדול.

ואולי הוא בעצם כן לקח עצמו בידיים וזה כן היה בשליטה? מי יבין לנפש? עצוב רק לחשוב על זה. אבל זה הציק וכאב, וכואב ומטריד עד היום ומשאיר אותנו עם סימן שאלה גדול.

מודי למדן

אהרון שהכרתי

"אהרונק'ה", כך נהגתי לקרוא לו מפני שהוא תמיד קרא לי "מְרִמְק'ה". אהרון ואני רכשנו חיבה והערכה זה לזה. היתה בינינו הבנה טובה והיו לנו שיחות מרתקות. כשהייתי בוועדת קשישים, לא פעם ביקשתי ממנו טובות שונות, בעיקר להסיע חברים מבוגרים ליד-למגינים ולחדר-האוכל באירועים שונים. הוא תמיד נענה ברצון, בלי שום תמורה. וכשביקשתי להודות לו היה אומר: "אני הוא זה שמודה לך, שאת מאפשרת לי לעשות מצווה". גם כאשר פניתי אליו בקשר ל"פרלמנט" הוותיקים הוא הסכים מיד ואף התלהב מהרעיון. הוא המשיך בפרויקט הזה לאורך שנים, פעם בשבועיים, בהתמדה ובמסירות. הוא לימד ושוחח עם המבוגרים בכישרון, הומור ולבביות כפי שרק אהרון ידע להיות. מכרים סיפרו לי שכך היה גם בבית-הספר בו לימד בחיפה. תלמידים, הורים ומורים אהבו והעריכו אותו מאוד. שני משפטים מפורסמים היו בפיו מדי יום: "השבח לאל ובריאות לשואל", והשני, כמובן, "הרבה אהבה בלב". הרגשתי שהוא באמת התכוון לכל מילה מעומק לבו. כך נזכור אותך, אהרונק'ה. ככלפי "איל" שלך וילדיך המופלאים - תמיד נשמור הרבה אהבה בלב.

מרים למדן

אומר אהבה

אהרונוש,
הו אהרונוש, אתה לי חסר ועם זאת כל-כך נוכח...

חושבת עליך הרבה, ברגעים שונים.
משוחחת איתך על הא ועל דא, על הילדים, על אילנה, על המצב בכלל ועל
המצב בפרט,
וגם משוחחת איתך עלי...

ובתוך הגיגי, מחשבותי וזכרונותי באות ועולות העוצמות שלך, בקול ובכול,
העיניים הרואות כל, החופש להגיב כפי שהאמת שלך דורשת...
ומתוך כל זה המילה החוזרת והעולה היא האהבה. ואכן נתת את המתנה
היקרה ביותר בעולם כולו לילדיך, נתת להם את התחושה, הידיעה והתובנה
מהי אהבה. מעטים בתוכנו, בעולמנו, זוכים לזה. לך היתה הזכות ואתה
הענקת זאת.

האהבה כמושג המנחה אותנו בדרכינו בחיים, האהבה היא הכוח המניע
את מעשינו, מחשבותינו. האהבה לכאן ולעכשיו, לאתמול ולמחר, לנעים,
לטעים, לויוכח, לפלפול שבמחשבה, ליופי, לאופי, להרמוני ולדיסוננס,
לאשתי היפה והנאווה בבנות, למשפחה, לאבהיות, להתמסרות ועוד
ועוד...

כזה היית בעיניי,
כזה הינך כעת בהשתקפותך דרך ילדיך.

רוצה להודות לך על הרגעים המלאים בכל טוב ועל האהבה הזו שממשיכה
לחיות ולהחיות ולהוביל כאן ועכשיו דרך ילדיך, משפחתך ודרך "איל" שלך.

אתה, חייך ומותך - חידה בעיניי, חידה שלא פוצחה, חידה שאת פתונה
לקחת עמך.

מבקשת להקדיש לך שיר של יחיאל מר - "אומר אהבה":

עמך עד עולם,
באהבה, תמר יזרעאלי-חסון

אומר אהבה גדולה
אומר בפנים לגעת.
אומר דממה כחלה
אומר אהבה מונעת
תהום.

אומר אהבה אומר
קירות מפנים לקדח
אומר לשונו לא שומר
מתחייב נפשו לפתח
עד תם.

אומר אהבה תומר
גבה גבה על מות
אומר אהבה סומר
ונשבע על ירך אלמות.

אומר אהבה
ושותק אהבה
ואומר...

10.3.04

צאתי שבת

רשימת ויזום לחי' ולחי'ו

מצל טלב וני.פול

במחילת ואלר 26 120

לך. וני + אבולני.

26 בנים כל שבת אחרת.

מבית ורמיכה הקדום.

מי ירן ארץ 2.6 מלור בנים

באל. בנצכה לילת את דרמני

וילקנו מברחים ומאשרים.

מאשרים שתי צוים למען

האשר. האלי ארבע ביהר

38 120 בנה ובכל ארבע

פול

האלי וני 80 ז'י

1979

אייר תשל"ט

15 יח

TUESDAY
שלישי
ל"ג בעומר

14 יז

MONDAY
שני

13 טז

SUNDAY
ראשון

לאברהם!

תני אבא.
 תני אבא חס לך
 הננין ברבאן ליליא
 פ' פלי נאנא קנימ
 האנאן כאלק האנא
 אבא אגודא לוי קמ
 והננין פנאי ונלא
 ינח עלך אקבע ינח
 עדי ינאא ברק נחלא
 ינח אבא ק
 ינחא או לם!
 ככבא פדא
 ע' צורקי אבא
 ינא נכבא +
 וננין ילבי
 יסובב אבא
 האנאן נאני
 אבא האנאן
 תישא בעת וקנא
 כי נכא האנאן
 הכתא אל חק נחא
 תלבי ינא
 עדי האנאן ינא
 ינא אבא חס
 ואנא אבא ינא

לאברהם!
 ינח נחא
 אבא ינא
 11/11/78

כס
 האנאן ינח אבא
 האנאן נחא ינא
 אבא ינא אבא
 נחא ונחא אבא ינא
 חס, האנאן אבא
 אבא אבא חס
 אבא אבא חס
 אבא ינא ינא
 חס האנאן אבא
 אבא חס אבא
 ינא חס אבא
 חס אבא חס

בא חס חס
 חס ינא חס

כי חס חס
 חס חס חס
 באו חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס

חס חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס
 חס חס חס

חס חס חס
 חס חס חס

איל שלי

קצת קשה לכתוב לחוברת זיכרון, כי בראש מסתובבים הרבה זכרונות, אבל שום דבר לא מסודר באופן כרונולוגי, סתם מחשבות שעוברות. אני עדיין לא כל כך התרגלתי לרעיון שאהרון כבר איננו, מכיוון שלא היינו אחד ליד השני כל יום וראינו אחד את השני עדיין אני לא מרגיש בחוסר.

מבחינה פילוסופית אני מבין את זה, אבל רגשית עדיין לא חוויתי את זה. לפחות בנושא של חיים לאחר המוות לאהרון כבר יש תשובה, אבל זה קצת מאוחר לחזור ולספר לנו. קשה לי לזכור כרגע משהו ספציפי אבל אני בטוח שנשארו לנו עוד הרבה נושאים שהיינו יכולים להמשיך לדבר ולהתווכח. כל ביקור איפשר לנו לעשות השוואת מעמדות ובדיקה איפה כל אחד נמצא לאחר התקופה שבה לא ראינו אחד את השני. פשוט לראות מה למדנו מאז הפעם האחרונה שהתראינו. תמיד זה נגמר בוויכוח אבל לפחות הסכמנו לא להסכים והמשכנו הלאה. ולפעמים אני עדיין תופס את עצמי ממשיך שיחה לא גמורה עם אהרון לבדי. טוב, לפחות אין ויכוח, כי אני מחליט מה אומרים.

אצלי בראש אהרון עדיין חי ותמיד יחיה כמו שראיתי אותו בפעם האחרונה. ומכיוון שכולנו מראות של עצמנו אז הוא תמיד היה חלק ממני, אם כי לא תמיד לקחתי עליו בעלות בקלות, כי לא תמיד קיבלתי את החלק הזה בעצמי.

איל שלי, אני כבר יושב על המכתב הזה שבועיים ולא מצליח לגמור אותו. למען האמת אני לא בדיוק יודע מה להגיד ואיך לסדר את זה בראש ואיך שאני לא מנסה זה לא יוצא. כי בעצם מה יש לנו לכתוב, כל מה שנשאר זה הזיכרונות והחיים ממשיכים הלאה מפני שזה החיים, כל הזמן זורמים, כל אחד חוזר לשגרה שלו ולדברים שמעסיקים אותו, לחלומות שעוד נותר להגשים וכו'. כמו שכבר נאמר ע"י חכמים יותר גדולים מאיתנו שזה כמו נהר שזורם כל הזמן ומה שהיה היה. ואי אפשר לחזור אחורה גם אם היינו רוצים, אז אין חרטות.

לשמחתי, מכיוון שלא הייתי איתכם כמעט בעשרים השנים האחרונות אהרון נשאר אצלי בזיכרון כמו שהיה לפני עשרים וחמש שנה ויותר. ועיקר הזיכרונות חוזרים לתקופת בית-הספר, שבה התראינו על בסיס

יומי והיינו חלק ממשפחת הכיתה. עם סיום בית-הספר כל אחד הלך לדרכו ומדי פעם היינו נפגשים, מחליפים רשמים וחוויות וממשיכים הלאה כל אחד בדרכו. וכך גם עכשיו יבוא יום בזמן אחר ואולי במימד אחר הוא כבר לא יהיה בדיוק אהרון ואני לא אהיה עמי, אבל אנחנו ניפגש ונמשיך להחליף חוויות. המוות הוא לא הסוף של הכול רק של הגוף והזהות הזאת, אבל ישנו חלק מאיתנו שממשיך הלאה ומעולם לא מת. עדיין אין לי הוכחה כך שנצטרך להסתכל על זה כפילוסופיה וכמו שאמרתי לפני כן, אהרון כבר בטח יודע אם זה נכון או לא, כך שיש לנו עוד הרבה על מה לדבר.

איל שלי, תצטרכי להיות חזקה בשביל הילדים ואין ברירה צריך להמשיך ואני בטוח שמה שלא תעשי ברכתו של אהרון תמיד תהיה איתך כי כזה הוא היה. את החופש שהוא רצה לעצמו הוא גם היה מוכן לתת לאחרים, גם אם ידע שיש עם זה סיכון מסוים.

אז זהו זה כל מה שיש לי לומר כרגע ואם את רוצה את יכולה להדפיס את זה בחוברת. כי אחרי הכל אני ממשיך לדבר עם אהרון...

שלכם באהבה עמי פינס

אהרון בן כיתתנו

(הוקרא על הקבר ביום הלוייה)

ילדות של שמש וחום בין-אישי, של ביגוד משותף ושמחת חיים, של יחפנות ותמימות. זו היתה ילדותנו ביגור, כשלאהרון הצטרפו גם צללי כאב שהובאו על ידי הוריו מאירופה של מלחמת העולם השנייה.

נולדנו ביגור ובגרנו בה, מחזור כ"ט. אהרון היה נדבך מרכזי בכיתתנו וניתן היה לראות כבר אז את תכונות האופי שליוו אותו כל חייו: שובבות ושמחת חיים - החל ממעשי קונדס בכיתה, דרך תפקיד ראשי במסיבת הכניסה לחברות והמשך בהנחיית פורים. אהרון ושמחת החיים שבו היה הרוח החיה בכל מפגש ומסיבה.

חברות - החברות היתה חשובה ביותר לאהרון והוא היווה את הדבק הכיתתי, גם בארגון מפגשי כיתה אחת לתקופה וגם בפגישות עצמן. הוא היה תמיד מרכז החבורה.

עמידה על עקרונות - כבר בשיעורי בית הספר אהרון היה "נעמד על רגליו האחוריות" מול המורים בנושאים בהם האמין בצדקתו, ועד התקופה האחרונה בה ראינו אותו נאבק באסיפות על תפיסת עולמו ביחס לאופן בו קיבוץ יגור צריך להתנהל.

ישירות, "דוגריות" - אהרון חשב את מה שאמר ואמר את כל מה שחשב. לעיתים טוב, לעיתים פחות, אבל תמיד נאמן לעצמו, דוגרי עד הסוף. לקיחת אחריות - כנער בגד"ש, כלוחם בנח"ל וקצין בצה"ל ועד ניהול ועדת בנים - תפקיד שביצע עד לפני זמן קצר. אהרון תמיד היה מחויב, תמיד "ראש גדול".

חשיבות החינוך - אהרון האמין כל חייו שהתחום החשוב ביותר לאדם ולקהילה הוא תחום החינוך ותפיסה זו היא שהובילה אותו ללמוד הוראה במכללת אורנים ואחר כך לעסוק בחינוך נערים ואף לארגן חוג ללימודי תנ"ך למבוגרים.

אמונה בקיבוץ - אהרון האמין בקיבוץ ובקיבוץ השיתופי. לכן חזר ליגור לאחר שבחן את אורח החיים העירוני ולכן היה בקשר עם גורמים שיתופיים בתנועה ובקיבוצים אחרים והיה קם בכל דיון ועל כל במה ונושא את משנתו השיתופית.

"הרבה אהבה בלב" - משפט שנשמע לנו אולי כמו קלישאה, אבל מסכם את כל התכונות שהזכרתי פה. משפט שנאמר על ידי אהרון לרוב, ובכל פעם בהתכוונות מלאה ובאמונה פנימית בנכונותו.

ביום קיץ שרבי, כמו היום, לפני 52 שנה, אהרון נולד, שלושה ימים אחריי, ומאז אנו יחד עם כיתתנו בבית התינוקות, בגן הילדים, בכיתה ובחברות בקיבוץ.

לאהרון שלנו - בחברות ובידידות, בחום ובחיבה, באהבה וזיכרון שבלב. לפסיה והאחים, לאילנה ולילדים, שותפים אנו בכאבכם.

בשם בני הכיתה - ספי בארי

אהרון הגדול

בשבילי תמיד תישאר אהרון הגדול.

למעשה, כבר מאז שהיינו קטנים היית גדול ואצלי זה עוד יותר בלט והרגיז, מכיוון שאני הייתי הכי קטן ותמיד רציתי להיות גדול, לפחות כמוך. קינאתי בך וזכור לי שהייתי אומר לך: "תראה שבסוף אני אעבור אותך". בקיבוץ של אז היינו כמו אחים וכמו בקנאת אחים התחרות וההשוואות בינינו עיצבו את אישיותנו.

אתה היית "הכי"; הכי בטוח, הכי כריזמטי, הכי חצוף, הכי שנון, זה שיודע לספר סיפורים ובדיחות ולהפליג על גבי הדמיונות. תמיד היה לך מה להגיד, משהו מעניין. העולם שלך היה מעניין יותר, ידעת לעשות מנמלה דינוזאור ולייחצן. תמיד ידעת לדבר, היית הדובר של המחזור שלנו, מחזור כ"ט. הכירו אותנו בזכותך. בכל הקיבוץ המאוחד מכירים את "הכיתה של אהרון".

עד היום, כשאני פוגש מישהו ורוצה שיזהו אותי אני אומר: "אתה בטח לא זוכר אותי, אבל אני מהכיתה של אהרון" ומיד זוכרים ואני מקבל אותו יחס של הערצה, כראוי לילד מהכיתה שלך.

במפגשים הכיתתיים שלנו אתה היית הרוח החיה, הדובר והמארגן - הנשמה. איתך אף פעם לא היה משעמם, הבאת אהבה ושמחה בעוצמה כמו שרק לך היתה.

אני רוצה לספר לך בסוד (שאף אחד לא ישמע): במפגש הכיתתי האחרון שעשינו לכבודך, אצל ציפי בבית, הרגשתי מחסור עצום, הרגשתי שפחדנו להגיד. ולמרות שלמעשה דיברנו די הרבה, מעולם לא דיברנו על רגשות - אולי מפני שזה היה התפקיד שלך. לך היה האומץ, יש אומרים החוצפה, לדבר על הכול, לפתוח, לגעת בדברים ולנתץ מוסכמות.

אהרון, במפגש הזה הבנתי שלא הכנת אותנו ללכתך. אתה חסר לי מאוד. אבל אני מבטיח לך שאתה נשאר איתנו ואנחנו נמשיך לגדול, כי הרי הבטחתי לך שבסוף אהיה יותר גדול ממך ויש לי עוד דרך רבה לעבור.

אהרון,

היה לי המזל לגדול איתך.

בתוכי היית ונשארת אהרון הגדול.

אהרון חברי

אדם נולד, חי ומסתובב בחברת אנשים. מטבעם של החיים האדם פוגש באנשים שונים ומשונים. יש שהוא מתחבר אליהם ויש הרבה שלא. יש מקרים, מעטים, בהם האדם מוצא בין האנשים שבהם הוא פוגש אנשים מיוחדים שבדמותם שלובות תכונות ראויות כמו אצילות, טוב-לב, הומאניות, נכונות לסייע לכול. אנשים ישרים וישירים, חברותיים, בעלי חוש הומור, מוסריים, אינטלקטואלים, אוהבי אדם חיות וטבע. בר-מזל הוא אדם המוצא את כל התכונות הללו באחד. מאושר הוא האדם שאחר זה נהיה לו לחבר. בר-מזל כזה הייתי אני, בזכותך אהרון.

את אהרון הכרתי עם תחילת לימודיני המשותפים לתואר ראשון בהיסטוריה במכללת "אורנים". אני, בחור צעיר מקיבוץ עמיעד ואהרון, חבר קיבוץ יגור, שהיה מבוגר ממני. ישר התחברנו. חברי אמת.

אהרון היה לדמות יוצאת דופן ואהובה ב"אורנים". איש משפחה, חבר קיבוץ, שבגיל מבוגר יחסית החליט להתחיל ללמוד ומשהכריע בדבר עשה זאת בצורה יסודית ומעמיקה. אהרון היה סטודנט מבריק ומוערך. עצם העובדה שמרבית הסטודנטים היו צעירים ממנו לא עוררה אצלו הרגשה של ריחוק, שיכולה היתה, אולי, להופיע במישהו אחר עקב פער גילאים בינו לבין חבריו לספסל הלימודים. נהפוך הוא. אהרון בעל שמחת החיים, התייחס לכולם באופן חברי, מסור ואוהב והם החזירו לו באותו מטבע. ואיך אפשר שלא? אהרון ישר התבלט באישיותו הנעימה, בחוכמתו ויושרו. וכן... גם בדמותו הססגונית המרתקת;

זוכר אני את אהרון המופיע ללימודים במכנס קצר וחולצה אדומה קצרה לא רק בימים חמים אלא גם בימי החורף הקרים... אז, בבוקר חורפי קר, כאשר כל סטודנט עוד היה מנסה להתחמם בכיתה לא חמה - רגעים ספורים לפני תחילת יום הלימודים - היה אהרון נכנס לכיתה בסערה וניגש לפתוח את החלון ולקול מחאות קפואות מקצוות הכיתה היה מסביר כי פעולתו חיונית היות שחייבים אוויר כי "חם ומחניק פה ויותר נעים בחוץ"... לא פעם בהסבריו אלה הצליח לשכנע או לפחות, כנראה, לחמם את לבם של חבריו לספסל הלימודים. עובדה - חלון הכיתה נשאר פתוח עד סוף השיעור...

נהייתי ללמוד עם אהרון ומאהרון. נהייתי מהבילוי המשותף שלנו בשיעורים וגם בהפסקות, שבהן, בכל ימות השנה, האיץ בי לבוא ו"לחטוף" עמו איזה בגט (רצוי עם שניצל) וקפה לפני עוד שיעור בעוד אחד מהימים הארוכים ב"אורנים", שנדמה היה כי אינם נגמרים. אז התארכה לה השיחה ועמה הצחוקים גלשו להם עד כי לא תמיד שמנו לב כי השיעור כבר החל...

כזה היה אהרון, איש שיחה והומור מיוחד שנעים לשוחח עמו על כל נושא שבעולם, אינטלקטואל שניתן היה להתייעץ עמו בנושאים שונים ומשונים ותמיד היתה לו עצה נבונה לתת. אהרון כבש את כל מי שנתקל בו בזכות אישיותו המיוחדת; את הסטודנטים והמרצים ב"אורנים" הוא כבש באחת.

אהרון היה איש משפחה אוהב וגאה עד מאוד. הוא דיבר בחום ובאהבה על משפחתו - אילנה והילדים - שהיו מרכז חייו. עוד אהבה שקרנה מאהרון היתה אהבתו לקיבוץ, יגור. הוא היה קיבוצניק אמיתי בהשקפת עולמו ובאופיו. אידיאליסט, הומאני, חבר ותורם; גם במהלך לימודיו הוא המשיך והתגייס לעבודות בקיבוץ ולמילוי תפקידים שונים בו.

אהבתי את אהרון. הוא היה החבר הטוב שלי. היינו מבקרים אחד בביתו של השני גם בזמן הלימודים וגם אחריהם. עם הזמן, לאחר הלימודים, כאשר כל אחד המשיך לדרכו, שמרנו על הקשר: נפגשנו מדי פעם, חגגנו שמחות משפחתיות ודיברנו ארוכות בטלפון ותמיד ההומור המיוחד שלו תיבל את השיחה כהוגן. דוגמא לכך היתה גם באחת השיחות האחרונות שלנו, כאשר אהרון, למרות מצבו, החליט להזמין אותי לברכה של יגור כדי ש"נשחה ונעשה אחר-כך על האש כמו שאני אוהב".

כזה היה אהרון. חבר, שגם ברגעים קשים ידע לבדר ולהקרין חום וחיוניות ולגרום לי לחייך. עצוב מאוד להיפרד ממך, אהרון. אך מצד שני, אהרון, בכל פעם שאני חושב עליך עולה על פניי חיוך. אני בטוח כי כך היית רוצה שנזכור אותך "עם חיוך על הפנים ואהבה בלב" - כמו שנהגת לומר. ואמנם, אהרון, אני מחייך לזכרך אך בפנים הלב בוכה.

איתן ויילר
קיבוץ עמיעד

מורה שנשאר אתך

"אני מעוניין לנסות ולאמץ את שיטת בית הלל, שאומרת לנסות ולראות את הצד הטוב באדם, ולדעת לסלוח. זוהי שאיפתי, גם אם לא לא תמיד אני נוהג כך..."
(אהרון ליבנה, בראיון לעיתון בית-הספר, 2002)

כשהתבקשתי לכתוב על אהרון ליבנה בציון שנתיים למותו, חזרתי אל מסמכי הארכיון שעל המחשב שלי. למרות שלא עיינתי בהם שנים, זכרתי במעומעם שיש שם מסמכים הקשורים לתקופת לימודי עם אהרון. זיכרוני אכן לא הטעה אותי. בראש התיקיה מצאתי לא מסמך אחד שקשור לאהרון, אלא שניים. ראיון שערכתי עימו לעיתון בית-הספר בשנת 2002, ומכתב שכתבתי למנהל "עירוני ה" דאז, עקיבא בר יוסף, בבקשה שיחזור בו מההחלטה לסיים את דרכו של אהרון בבית-הספר, מספר חודשים לאחר מכן. באופן סמלי למדי, אלו היו שני המסמכים היחידים שנשארו לי מאותה שנה, וגם מהשנה שלאחר מכן.

השנים עברו, המחשבים הוחלפו, מסמכים חדשים חנקו את מחשבי עד המגה-בייט האחרון שלו, אבל הכתבה עם אהרון והמכתב עליו, נשארו יציבים במקומותיהם על הכונן הקשיח, מבלי ששום מסמך אחר יעלה על דעתו לערער את מקומם. כשאני חושב עליו, אין לי ספק שגם דמותו של אהרון עצמו נותרה חזקה ומושרשת בזיכרון שלי, לפחות כמו המסמכים המתעדים אותו על המחשב שלי.

לשנותיי בחטיבת הביניים, זאת אני יודע בפרספקטיבה של 7-8 שנים, אין שום הון שבעולם שהיה משכנע אותי לחזור. אך היו בדרך כמה נקודות אור שהשפיעו עליי ועיצבו גם את האופן שבו אתפתח בשנים היותר מוצלחות שלאחר מכן. אהרון, ללא ספק, היה אחד מנקודות האור הגדולות והחשובות שבהן.

בפעם הראשונה שנכנס לכיתה שלנו עם תיק קל-גב שליווה אותו בכל ימיו בבית הספר, ההימור הראשוני היה שמדובר במדריך בחוג סיירים או בנציג החברה להגנת הטבע. הוא היה רחוק מלהשתלב בנוף האפור של מורי עירוני ה'. "יום טוב והרבה אהבה בלב. אני המורה

שלכם לתושב"ע", אלו היו מילותיו הראשונות, וכבר הן הספיקו לנו כדי להבין שלמרות שהוא לא מהחברה להגנת הטבע או מחוג סיירים, אנחנו הולכים לפגוש השנה במורה אחר לגמרי ממה שהיכרנו עד כה.

כפי שחשבנו, אהרון לא היה דומה לכולם. השיעורים שלו היו תמיד בדציבלים הגבוהים ביותר, וגם שמאי והלל בעצמם היו כנראה מתקשים להאמין, אם היו רואים כמה סוערים היו הוויכוחים שאהרון הוביל בעניינם. ברטוריקה מופלאה, וגם יש לומר, במניפולציות אופייניות, הוא הצליח להוציא מאדישות גם את משועממי התלמידים, וליצור דיונים שהיו נמשכים לעיתים הרבה אחרי סיום השיעור. כשכבר הצליח לצאת מהכיתה, נראה אהרון כמו מינימום מועמד לראשות הממשלה. הוא לא היה מצליח לצעוד ארבעה מטר בלי לחיצת יד ושיחת חולין מאחד התלמידים, שנישבו כולם בקסמו. היה ברור לכולם שאהרון גדול על עירוני ה', ותוך זמן מה גם מנהל בית-הספר התחיל לחוש זאת. אחרי שנה אחת הוא הודיע לאהרון כי הקשר בינו לבין בית-הספר ייפסק בסוף השנה. כל מורה אחר היה מקבל עליו את רוע הגזרה ונפרד בשקט, אבל אהרון, שידע שמאחוריו עומדים גדודים שלמים של קהל תומך, סיפר לנו על כוונתו של עקיבא, ואנחנו יצאנו למאבק הכי צודק שתלמידים בכיתה ח' יכולים לצאת אליו - המאבק על המורה שלנו: "אהרון מורה במלוא מובן המילה", כתבתי אז למנהל בצירוף חתימותיהם של כל תלמידי השכבה. "מטרתו היא לאו דווקא להעביר חומר מסויים לכיתה, אלא לגרום לילדים להבין ולאהוב את המשנה בפרט, ואת התורה שבעל פה, כמקצוע, בכלל. הוא מלמד לא רק בעזרת יידעו הרב בנושא, אלא, ובעיקר, בזכות הרבה רגש ואהבה למקצוע ולתלמידיו. גישתו של אהרון, בכך שהוא מנסה להעביר מסרים אנושיים וערכיים כמו כבוד, צדק ועזרה לזולת, הפכו אותו למורה לחיים, מורה שאני אישית אקח דברים לחיים ממה שלמדתי איתו, ואני יודע שכמוני יש עוד רבים". עם המילים אני מזדהה גם היום, אבל לצערי, המבצע שלנו הצליח רק חלקית. אהרון נשאר שנה נוספת ואחריה ביצע המנהל את זממו, רק כדי להראות שמערכת מקובעת לא מרשה לעצמה להתגמש יותר מפעם אחת.

התיכון הפגיש אותנו עם לא מעט מורים טובים אחרים, ואחרי תום הלימודים כל אחד הלך לדרך. אבל אהרון נשאר שם, דומיננטי ויציב בזיכרון שלנו. דמות מופת שהאהבה לחיים ולמקצוע היתה המנוע היחיד שלה.

יום לפני הבשורה על מותו הכואב, היינו אני ושותפיי לשיעוריו של אהרון בטיוול באיזור עמק החולה בצפון. פתאום אחד מאיתנו נזכר בו, ומצאנו את עצמנו, חבורה של בני עשרים, מדברים על שיעורי תושב"ע מכיתה ח', על הדרך הייחודית שניסה אהרון לנתב אליה את תלמידיו. בדיעבד, יכול מאוד להיות שהרגשנו שמשוה באוויר רמז על כך שמשוה לא טוב קרה.

גם היום, כשאנחנו עוד מעט שנתיים לאחר שנפרד מהחיים הללו שכה אהב אותם, אהרון איתנו, יציב בזכרוננו, האנושי והווירטואלי. אין לי ספק שהוא יישאר כזה גם בשנים הבאות.

טל מילר, תלמידו של אהרון מבית הספר עירוני ה'

הרבה אהבה בלב

חנה שרירא
תלמידתו

אהרון ליבנה היה המורה שלי בחטיבת הביניים.
דמות בלתי נשכחת - אדם משכמו ומעלה שנכנס לכיתה עם תיק של כיתה א',
בקבוק מים ומפית לנגב את טיפות הזיעה.
חיך מפה לאוזן ורצינות שעוד לא ראיתי כדוגמתה.
בהתחלה לא ידעתי למה לצפות ומה הולך להיות עם המורה לתושב"ע.
מה הוא מתכנן לנו לשנה הצפויה?
אך הרגשתי שזאת הולכת להיות חוויה מיוחדת במינה.
עם הזמן הבנתי שזה ה-מורה, שילמד אותי שצריך רק דימיון ורצון
ואפשר להצליח בהכל.
שחשוב לעבוד בחברותא ובצוותא ואפשר לעשות גם שיעורים בכיתה.
שחשוב שאת העבודות נכין יחדיו ולא לבד!
כי טובים השניים מין האחד.
ושאל נא נשכח להקדים פניו של כל אדם בברכת **"הרבה אהבה בלב"**.
ולא רק "היי, מה המצב?!"
משפט קטן הרשום בצידו השמאלי של הלוח ליד התאריך העברי
ומסמל לא רק את אהרון ואת אמונתו, מסמל גם את המשך חיי ואותי.

מאז חלפו השנים, אהרון הפסיק ללמד בבית סיפרנו
אך המשפט שלו נהיה שגור בדיבורי ובחיי.
כל ברכה **"הרבה אהבה בלב"**.
כל שיחה **"הרבה אהבה בלב"**.
כל ס.מ.ס **"הרבה אהבה בלב"**.
ועם השנים חבריי הוסיפו:
"הרבה אהבה בלב ובמקומות אחרים".
נהנתי מזה שאחרים משדרגים לי את העוצמה... אך מהר מאוד חזרתי למקור!
"הרבה אהבה בלב" - ולא צריך להוסיף במילים!
להבין שזה באמת מה שקיים בפנים.
גם בצבא - לחיילים הייתי אומרת **"הרבה אהבה בלב"**.
ובמצגות הסיום היה **"הרבה אהבה בלב"**.

המשפט הזה נותן לי אוויר לנשימה.
אפשר לומר שהמשפט הזה
מחזיק את מנגינת חיי יציבה ואיתנה.

בכדי לחבר את הפסיפס של הקטעים אוסיף ואומר כי לאחר שחוויתי אובדן של האדם הכי יקר לי בחיי, מצאתי את עצמי ביגור מתאמנת על שיריי. מה שאני בדרך כלל נוהגת לעשות. ושאלתי "היכן אהרון?"

כי אם אני כבר במקום מגוריו, למה שלא אקפוץ לומר לו שלום. התשובה שנתנו לי לא היתה לי צפויה. "אהרון נפטר."

"אהרון עם **"הרבה אהבה בלב"**.

"כן, זה רשום לו על המצבה".

הזמן נעצר לי לשניות ספורות. ניסיתי לקלוט איך זה יכול להיות שכבר עברו שנתיים.

"שנתיים?!"

אהרון איננו.

"כן, שנתיים".

ואם הוא רק היה יודע שבאותן השנתיים מבחינתי הוא חי והמשיך להשפיע על כל מי שפגש אותי .

כי המשפט שלו הלך עימי בכל צעד ושעל .

ונתן לי כוח לנסות להתחיל להתמודד עם האובדן של אבי שלי.

ואומר למשפחה שלו ש"**הרבה אהבה בלב**" ימשיך איתי בדרכי...!

ועם כל מכיריי.

ויעטר את שירתי באופטימיות.

ויבהיר לכם שאהרון - הוא אחד ויחיד - הוא כה משמעותי, ומבחינתי הוא עדיין חי!

אוהבת אתכם מאוד ומאחלת רק עוצמה.

שלכם עם **"הרבה אהבה בלב"**

רונה שרירא מחיפה

חבר לעבודה

היכרתי את אהרון בשנת 1988 כאשר הגיע לעבוד בלגין. הוא התחיל לעבוד בליין 12, הליין הכי חשוב בלגין, ועבד שם שלוש שנים.

היה בן אדם חרוץ, הפועלים אהבו אותו. היה מגיע מדי בוקר, אומר בוקר טוב לכולם ולוחץ ידיים. לאחר שלוש שנים עזב את לגין והלך לעבוד במשק - להיות אחראי בבית ילדים.

כעבור שלוש שנים התפנתה משרה של מנהל עבודה במחלקת האריזה ובמשך חודש לא מצאו אדם שיתאים לתפקיד. לבסוף נזכרו, כנראה, באהרון והוא חזר ללגין בתור מנהל מחלקת האריזה. זו היתה מחלקה בעייתית מבחינת ניהול וכוח-אדם. כאשר הגיע אהרון הוא ניהל את המחלקה במסירות ובחריצות. בתקופה קצרה מאוד השתנו לגמרי פני המחלקה. אהרון התחבב על הפועלים והוא מילא את התפקיד בנאמנות וביושר והשקיע הרבה עבודה. לאחר שלוש שנים הוא עזב והלך ללמוד תואר ראשון. משם נפרדו דרכינו.

ברצוני לציין שלא היכרתי את אהרון באופן אישי, אני עוד אחד מהפועלים שזכו ליחס החם שלו, למבט בגובה העיניים, להתעניינות כנה מדי בוקר.

אני מרגיש שאני כותב בשמם של עוד פועלים רבים שלא הכירו אותו אישית וזכו ממנו לאהבה ולהערכה.

יהיה זכרו ברוך!

בברכה,
אברהם אריה, רכסים

אהרון (פוזי) כפי שהיכרתי

את אהרון הכרתי ביגור כאשר הגעתי לישראל כמתנדבת. בשנת 1982 אילנה ופוזי הגיעו אלי לביקור בפריז, הם גרו איתי ועם רפאל בני חצי שנה.

פוזי היה אדם שרצה לעשות כיף לאנשים. תמיד אהב לצחוק ולהתבדח. כאשר הייתי חוזרת הביתה הוא היה משאיר הפתעה מצחיקה. אילנה מצאה עבודה בפריז כגרפיקאית בעיתון ואני עבדתי באל-על. היינו יוצאות מדי בוקר לעבודה ופוזי לקח את תפקיד עקרת הבית. הוא ניקה וסידה, ערך קניות והכין לכולנו ארוחת ערב חמה. ערב אחד חזרתי הביתה ומצאתי אותו מסיים לרוחץ את קירות הבית. צחקתי בקול. בצרפת אף פעם לא רוחצים את הקירות, ואם מלוכלך אז צובעים.

פוזי אהב ללכת לספריה במרכז פומפידו. במקום לחזור עם ספרים הוא היה חוזר עם ישראל שפגש וחשב שיתאים לי כחבר. כאשר הם טיילו ביפן פוזי פגש ג'ינג'י חביב מפריז וסיפר לו עלי ועל החברות שלנו. הבחור אכן יצר קשר כאשר חזר מיפן לפריז ולימים התיידדנו.

אך יש דבר אחד שלא אשכח לעולם - האהבה שלו לאילנה. פוזי כל הזמן היה שואל אותי: סילבי, איך אילנה שלי? נכון שהיא האישה הכי יפה וחכמה שפגשתי? בעיניו אילנה היתה מופלאה. ריגש אותי לפגוש גבר שמתפעל כל הזמן מאהובתו ויודע להביע זאת.

תמיד אזכור אותך פוזי
סילבי לב, פריז

שלום (גם) בכביש השלום

אמרו חז"ל:

"המקבל את חברו בסבר פנים יפות, אפילו לא נתן לו כלום, מעלה עליו הכתוב כאילו נתן לו כל מתנות טובות שבעולם".

אמירת שלום, או סימן לשלום, הם קשר בסיסי וקדום ביותר שקיים בין בני אדם. אפשר לומר שלום באופן מילולי ואפשר לומר שלום בשפת גוף, כמו הינף יד, הינד ראש, חיוך ועוד. אנו החיים ביגור – בשבילנו קשר זה הכרחי, שהרי בלעדיו קשים חיינו. באמירת שלום או סימן לשלום מתקיימים לפחות שני כללים: א. יצירת קשר ראשוני או רגעי עם הזולת. ב. יצירת התייחסות אישית להימצאותך בסביבה שבה אנו חיים.

מעטים מאוד בקרבנו היו רוצים התעלמות מקיומם ואדישות להימצאותם. לברך לשלום זה חלק מאיתנו ובתוכנו, בדיוק כשם שאנו מתלבשים, אוכלים, ישנים ומתעלסים. נהוג שהצעיר מקדים שלום למבוגר ממנו, והקטן – לגדול. מדוע בני תשחורת וילדים אינם מברכים בשלום? הרי להם אין "חשבון" עם החברים/חברות? כי אנו, המבוגרים, איננו מרגילים ומחנכים אותם לכך. מפני שבעצמנו איננו מהווים דוגמא אישית לילדינו.

כאשר אני עובר בשבילים, מברך לשלום ומקבל שלום, הקבלה גדולה מהנתינה והחבר או החברה

"המאירים פניהם" אלי "עושים לי את היום".

רבי שמאי היה אומר:

"הווי מקבל את כל אדם בסבר פנים יפות".

רבי אליעזר היה אומר:

"יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך".

ואכן – מי מאיתנו אינו מבקש את כבודו הבסיסי?

לברך בשלום זהו אותו הכבוד שעלינו לתת ולקבל.

בבקשה, נברך לשלום.

בבקשה, נתייחס אדם לחברו.

אל נעבור כ"שקופים" האחד לרעהו. נברך בכוונה שלמה.

והשלום, במובנו הרחב והכולל, בין אדם לחברו ובין אדם למקום – יתגשם ויתקיים.

הקיבוץ כאידיאה ומציאות בכוח – חי לנצח

לכל אחד מאיתנו יש אמת משלו. האמת שלי היא מציאות חיה ותוססת, אמת שיש בה הכול: שמחה ועצב, סיפוק ואכזבה, מר ומתוק, חיברות והתמודדות, צחוק ורצינות, ורוד ואפור. אופן ההסתכלות על האמת ואופן תחושתה הם תולדה של נסיבות, אך בעיקר בחירה חופשית של המסתכל. הבית שלי (הקיבוצי) הוא החוזקה והחולשה במקביל.

זוהי השתקפות של צורת חיינו.

ביטחון – שהוא גם מלחיץ.

שקט – שהוא גם מנוון.

שוויוניות – שהיא גם גורמת לבינוניות.

הכול יש – שהוא גם מרדים נפש.

זהירות – שהיא גם שמרנות.

עקרונות – שהם גם עולים כסף רב.

תקנונים – שהם גם מקפחים (לפעמים).

יוזמה – שהיא גם רכילות.

עשייה – שהיא גם ביקורתית.

אנו בוחרים לראות את החוזקה או ההפך שלה, שהיא החולשה. לכולנו זכות בסיסית פנימית אחת לפחות: חופש הבחירה ולקיחת אחריות על אותה בחירה. (סארטר אמר על זה: "האדם אינו יכול בשם החירות ליטול ולשלוט מעצמו את חירותו"). בזה מותר האדם מן הבהמה: בחירות לבחור ובמודעות לכך. כאן משפיע כל אחד מאיתנו בבחירתו על ההווה והעתיד. הבחירה חייבת לבוא תוך ליבון עצמי וציבורי, בשיחות על מאווינו עם כל רובדי החברה היגורית. זה לא דורש כסף רב. זה מכולנו: סבלנות, פתיחות, אומץ לומר, הגינות, כבוד הדדי, רצון להיות מעורב.

השינוי עצמו

השינוי הרצוי לי הוא יותר קיבוץ. שינוי לא של חזרה ללינה משותפת, אלא חידוד וחיזוק של ערכים: ערבות הדדית, שיוויון, חברות, תרומה, עשייה למען הזולת, אי-חומרניות, רוחניות גבוהה יותר, שמחה והכרת תודה על מה שיש. כל זאת במציאות העכשווית שלנו. ביגור, בביתנו, אנו נקבע אותה בסופו של דבר בעצמנו לעצמנו (עם כל החדירה, לטוב ולרע, של ההשפעה החיצונית עלינו). הערכים והאידיאות חייבים להימצא בקצה הדרך. הרעיון האוטופי גם כן, באותיות "קידוש לבנה". לא בשביל שנקיים אותו (הרי הוא אוטופי) אלא כדי שנסאף אליו! שנרצה להתקרב, להשתפר, להתקדם אליו, עד כמה שניתן.

קיבוץ עם כל מגרעותיו הוא עדיין דרך חיים הקרובה ביותר לדמוקרטיה, שוויון וערך האדם שאני מכיר (לאחר שיטוטים של שנים בעולם וניסיון החיים מחוץ ליגור). הנעלם הגדול בעיניי: מה אנו באמת רוצים?

סיכום

תפקידה של מנהיגות לגרום לנו "להרים" את עינינו וראשינו, "להביט" אל הערכים שנסכחו קצת, נדחקו לקרן זווית בריצת האמוק היומיומית.

כולנו מחפשים אהבה, תשומת לב, הקשבה וכבוד. למצוא אותם בתוכנו הוא השינוי האמיתי! לא שעון נוכחות עם כרטיס או גמול כספי יעשו זאת. רק עיניים המשפילות מבט ביושר, פנימה, לסתרי לב ונפש של כל אחד מאיתנו לעצמו, יגרמו לשינוי איכותי, עמוק. שאר השינויים המוצעים יגרמו לנו לעקוף את האתגרים, לא להתמודד איתם.

אהרון ליבנה-מהצרי (יומן יגור, 1998.11.6)

לאהרון

מאושרית ואביב ליבנה

זמן... רגעים, ימים, שנים. חיים של התחדשות מתמדת... איתך אהרון, איתך אילנה, קרוב רחוק, תמיד מוחשי וקיים.

אילנה יקרה ואהובה, שניכם בניתם אינטימיות ביניכם, ביני ובין יקיריכם. התמזל לי להיות אחותו הקטנה של אהרון וגם אחותך הקטנה אילנה. אהבתי להיות בחברתכם ביגור, ביפן, בתל-אביב, בקריית-עקרון וביגור.

אהרון, לידך בניתי את היסודות לקיומי, וכאשר אתה חברת לאילנה בנינו יחד חברות, קירבה, עומק והוקרה... משפחה, מקום של אהבה. אני צריכה אומץ לתקשר במילים, לגעת בכאב עם אהבה ורפואה, בעדינות לשייף את המילים שלך "הרבה אהבה בלב", להרגיש את המקום שחיפשת, תקשורת של שפע עדינות ורגישות ליחודיות של הזולת, לב אל לב מעל ומעבר לעולם העשייה ועולם החומר.

הזמן המשותף שלנו היה מעבר למקום ולרגע, תמיד מלא משמעות ויחודיות - ארוחות, טיולים, בילויים, שיחות, התלבטויות, שקט, שלווה, יופי, אור, חום, ומעל הכול מסר איתן: "חיים זה ערך יקר ומיוחד". אני זוכרת דאגה עמוקה לאמא, למשפחה, לבודד ולאנשים בצרה...

אהרון, אולי לא היה לך זמן לחיפוש האישי שלך? כאב לי חוסר היכולת שלי לגעת ולתקשר איתך מהלב בשנותיך האחרונות. אתה שהיית לי כל השנים מקור של עוצמה ודוגמה, יחודיות ומסירות ואני לא יכולתי לגעת ולגשר באותו המקור שנתן לי את הכוח לחיות ולמצוא בתוכי חיים ואור, יופי לעצמי ולסובב אותי ולעולם, למוסס את הגס לאיכות ועדינות.

מעבר לזמן ולמוחשי אתה איתי. סליחה, אהרון, סליחה לכל מי שסירב לראות בך עידון שבלב.

ואולי עכשיו, מעבר לזמן, נלמד להיות קרובים אחד לשני בקירבה ובאהבה. רבי נחמן מברסלב אמר: "כולנו חיים על גשר צר מאוד, כולנו אחד עם אלוהים, כולנו נשמתו של אלוהים". אתה בטח הכרת אמרה זו.

אילנה בדרכך את אחותי, אוחזת ביופי ובאהבה בקשר אמיץ ויקר לי. אני אוהבת אתכם ליאב, אור, דורון, שגב ומיכה. אהרון, אני אוהבת אותך, שלום עם הרבה אהבה בלב,

אושרית

אביב בתי כתבה לכם:

אתם שתלתם פרח בליבי, הייתם מקור של אור כשלא מצאתי תקווה. כאשר הדרך אבדה לי, אתם הייתם המצפן - אני מוקירה אתכם. אתם שמרתם את אושרה של אימי - אני שמחה בקרבתכם.

באהבה, אביב

יגור - 2010